Vannområde Øyeren – elfiskeundersøkelser 2024-2025

Ole-Håkon Heier, NJFF Østfold, 2025

Innhold

Innledning ... 3
Material og metoder ... 4
Klimatiske forhold ... 4
Om kartene ... 5
Bekkene og resultatene ... 5
Vannforekomst Bekkefelt til Øyeren i Trøgstad 002-2572-R: Indre Østfold ... 5
Vassdragsbeskrivelse ... 6
Elfiskestasjoner ... 14
Aktuelle tiltak ... 26
Vannforekomst Skjønhaugbekken/Frøshaugbekken 002-2566-R: Indre Østfold ... 27
Vassdragsbeskrivelse ... 27
Elfiskestasjoner ... 28
Aktuelle tiltak ... 38
Vannforekomst Smalelva Trøgstad 002-17-R: Indre Østfold ... 39
Vassdragsbeskrivelse ... 39
Elfiskestasjoner ... 41
Aktuelle tiltak ... 50
Vannforekomst Teigsåa 002-3839-R: Indre Østfold, Fet (Akershus er ikke med i denne rapporten) 51
Vassdragsbeskrivelse ... 51
Elfiskestasjoner ... 53
Aktuelle tiltak ... 58
Referanser ... 59
Personlige opplysninger ... 59

Innledning

Innlandsbekkene har stått litt i skyggen av sjøørretbekker og de store vassdragene de siste tiårene. De er imidlertid like viktige elementer for biologisk mangfold som bekker med sjøørret og laks.

De fleste innlandsbekkene er mer eller mindre påvirket av menneskelige aktiviteter. Eksempler på dette er landbruk, skogbruk, veianlegg, avløpsvann, menneskeskapt forsuring, utbygginger av forskjellige slag etc.

Forfatteren har gjennom mange år hørt utallige personer uttale at de brukte å fiske i sin lokale bekk i sine yngre dager, men at det nok er dødt nå. Gledelig nok viser det seg at det langt fra er tilfelle, selv om det mange steder også stemmer. Det er for en stor del svært lite dokumentasjon på forekomsten av fisk i bekker, og i alle fall ikke om vi går tilbake til 1950-60-70-tallet. Mesteparten av det som er dokumentert er fra vann og tjern. Det er derfor viktig å dokumentere fiskeforekomstene i bekkene så snart som mulig, slik at vi kan begynne å ta hensyn til disse, og forhåpentligvis også bedre forholdene for fisken i mange bekker.

Med denne rapporten forsøker vi å samle all informasjon om forekomsten av fisk i alle bekker og mindre elver i vannområdet. I første omgang beskrives elfiske gjennomført for vannområdet i 2024-2025, men i tillegg nevnes også ytterligere elfiskeundersøkelser og eventuelle personlige opplysninger mottatt.

Figur 1 Gjedde fra nedre del av Sønna-Frøshaugbekken (foto: OHH).

Material og metoder

Elektrofisket i direkte forbindelse med denne rapporten ble utført med et Terik Technology GeOmega FE4 apparat. Spenningen på apparatet stilles inn etter forholdene i hver bekk.

Første gangs kartlegging av bekkestrekninger gjøres i tre ledd:

1. Grundige undersøkelser av bekkens nedbørfelt og løp på kart og flyfoto. Det legges inn stasjoner på alle strekninger med potensiell vannføring de fleste år, og med mulige hindringer mellom hver stasjon.
2. Fysisk besøk på den enkelte stasjon, der forholdene undersøkes i felt.
3. Elektrofiske der dette anses aktuelt. Da påvisning av fisk er første prioritet, går vi som regel kun over strekningen en gang ved første besøk. Det gir et minimumsestimat for tetthet.

Lengden på strekningene ble stort sett målt med målehjul og gjennomsnittlig bredde anslått. Anslaget på bredde er basert på middelvannføring. Avvik fra dette står i så fall angitt spesifikt under hver bekk.

All fisk ble oppbevart i plastbøtter/kar inntil strekningen var ferdig overfisket. Vi har batteridrevne luftere for å sikre god oksygenmetning i vannet. Fisken ble fortrinnsvis gjenutsatt i øvre del av det overfiskede strekket.

Der vi har målt pH har dette blitt gjort med et Multi 3510 IDS med elektrode WTW Sentix 940.

Vi har bilder liggende for hver stasjon.

Klimatiske forhold

Det er verdt å kommentere de klimatiske forholdene i grove trekk for de siste årene før og under undersøkelsene, som et viktig bakteppe for undersøkelsene.

Vinteren **2020-2021** var svært kald og tørr i 4 uker i januar-februar, i tillegg hadde vi en tørr vår og en svært tørr periode som startet i midten av august og varte til midten av september. Det var derfor utfordrende forhold for yngel dette året.

Vinteren **2021-2022** var nok ganske gjennomsnittlig. Våren ble imidlertid tørr i april og ut i mai, og det kom flere tørkeperioder utover sommeren og høsten. Flere mindre bekker ble helt tørre utover i slutten av august, og tørken vedvarte nesten hele september. Fra slutten av september kom regnet i stadig økende grad, og slutten av oktober og begynnelsen av november medførte flom i de fleste vassdrag. Det bør derfor ha ligget godt til rette for gyting senhøsten 2022.

Vinteren **2022-2023** var også relativt gjennomsnittlig. Det kom en svært kald periode i desember, men rundt jul slo være om, og det var flere perioder med flom i januar og februar. Perioden mars-april var relativt tørr, men det ble en stor flom helt mot slutten av april. Deretter kom det svært lite nedbør de kommende ukene, slik at vårt elfiske i begynnelsen av juni ble gjennomført under en tørkeperiode. De bekkene som var tørre under vår befaring, er nok tørre en eller flere ganger de fleste år, og kan dermed ikke forventes å holde fisk.

Vinteren **2023-2024** var svært variert. I slutten av august ble det satt nedbørsrekorder på ett døgn i Indre Østfold, Marker og Rakkestad, og det ble svært stor vannføring i alle mindre vassdrag. Mange mindre bekker i de tre kommunene hadde derfor mindre ungfisk/fisk enn normalt i de mindre bekkene under elfisket våren 2024. Det ble relativt kaldt allerede i slutten av oktober, men et stort snøfall med påfølgende regn ga flom i bekkene i starten av november. Fra midten av november ble

det kaldere og fra starten av desember til rundt 20. januar var det vekselvis svært kaldt, og store snøfall. Fra 20. januar ble det langt mildere og vekselvis snø, mye regn og noen kaldere kortere perioder. I mai 2024 var det tørke i bekkene. Sommeren og den første delen av høsten 2024 var imidlertid relativt våt og gunstig for fisken i bekkene. Det kom en tørr periode fra 20. oktober til 20. november

Vinteren **2024-2025** var av det mildere slaget, der kortere kuldeperioder vekslet med regn og snø. I april og til ut i mai ble det stadig tørrere, og de minste bekkene gikk nok tørre før regnet igjen kom i siste halvdel av mai.

Om kartene

Alle bakgrunnskartene er hentet fra ©norgeskart.no eller ©norgeibilder.no.

På kartene som viser hele bekken/nedbørfeltet er fargekodingen som følger:

Blå: Åpent bekkeløp med sannsynlig helårsvannføring

Grønn: Åpent bekkeløp. Sannsynligvis for lite vann til at fisk kan overleve hele året. Bekkeløpet kan likevel ha betydning for fisk deler av året, og bidrar med vann til hovedløpet.

Rød: Lukkede bekkeløp.

Oransje: Kulverter/bruer under veier/bygninger o.l.

På kartene som viser stasjonene er fargekodingen som følger, dersom ikke annet er angitt under kartet:

Grønn: Åpent bekkeløp.

Blå: Elfisket strekk.

Rød: Lukkede bekkeløp.

Oransje: Kulverter/bruer under veier/bygninger o.l.

Bekkene og resultatene

I det følgende tar vi for oss alle bekkestrekninger vi har befart og elfisket, både som direkte oppdrag for vannområde Øyeren og i andre sammenhenger i vannområdet. Bekkene er sortert i hht. nedbørfelt i Vann-nett. I tillegg angis mer presist lokalnavn om aktuelt, og kommunene bekker ligger i.

Vannforekomst Bekkefelt til Øyeren i Trøgstad 002-2572-R: Indre Østfold

Bekkefeltet inneholder en rekke separate bekker som alle renner til Øyeren fra øst og sør. I det følgende gjennomgås de i rekkefølge fra nord til sør i Østfold.

Vassdragsbeskrivelse

Lundsåa

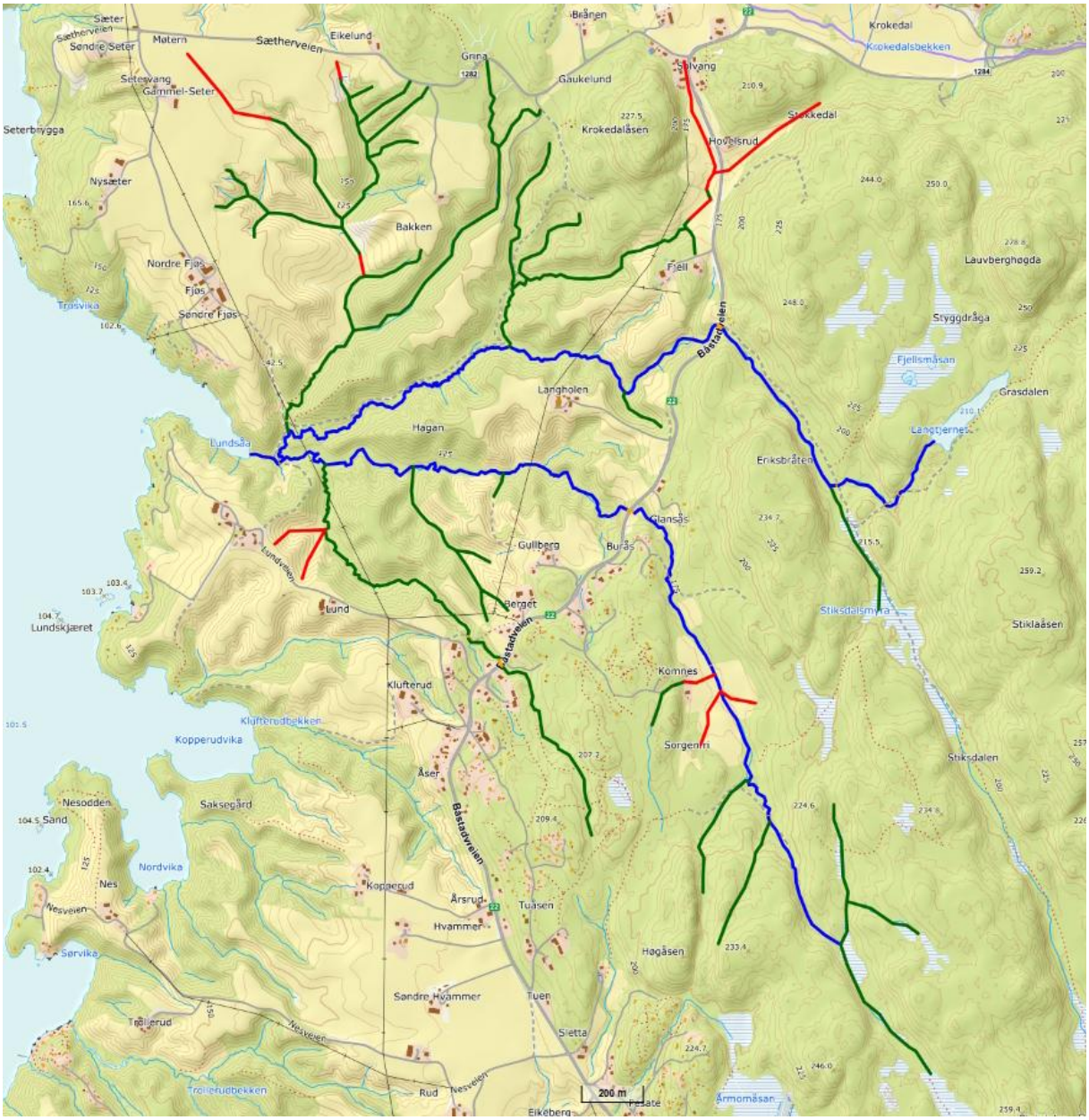

Nedre Lundsåa: Selve Lundsåa ser ut fra kart ut til å være navnet på de nedre ca. 100 meterne av bekken pluss evja i Øyeren utenfor. Fra 100 meter oppstrøms Øyeren deler bekken seg i et nordre og et søndre løp. Vi kaller disse nordre og søndre Lundsåa.

Nordre Lundsåa: Det nordre løpet går rundt 2060 meter i en skogkledd ravinedal opp til Båstadveien (rv. 22), ved Båstadveien 1220. Denne strekningen er ikke befart.

Oppstrøms Båstadveien (ca. 22 meter, ikke befart) heter bekken Stiksdalsbekken. Hovedløpet går ca. 635 meter opp til det mottar vann fra sideløpet opp til Langtjern (strekningen ble befart i 2022, uten at det ble observert fisk). Sideløpet fra Langtjern er ca. 505 meter langt, og krysses av en traktorvei på tre steder (hhv. 20, 220 og 290 meter oppstrøms Stiksdalsbekken). Selve Langtjern er 14,6 dekar og mottar vann fra omkringliggende vann, inkludert Fjellsmåsan. Langtjern har abbor og ørret (pers. medd. Raymond Bråten 2022) og laue (pers. medd. Petter Bakurowitz 2022).

Stiksdalsbekken fortsetter videre mot sørøst mer enn 400 meter før den ender i Stiksdalsmyra.

Hovedløpet er dermed minst 3200 meter opp til og med Langtjern.

Det tilkommer imidlertid også to lange forgreininger med sideløp fra nord til Nordre Lundsåa nedstrøms Båstadveien.

Det nederste kommer inn bare rundt 120 meter oppstrøms samløpet med Søndre Lundsåa, er 1500 meter på det lengste og har også et sideløp på over 1000 meter med en rekke forgreininger (de nederste 90 meterne er lagt i rør under dyrket mark).

Det øverste kommer inn midt mellom Øyeren og Båstadveien og er nærmere 1600 meter langt med noen sideforgreininger.

Søndre Lundsåa: Det søndre løpet er rundt 1475 meter langt opp til Båstadveien (rv. 22) (ca. 23 meter, ikke befart), mellom adressene Båstadveien 1140 og 1162. Denne strekningen er ikke befart.

Fra Båstadveien fortsetter bekken mot sør rundt 295 meter, før den krysses av en traktorvei (ca. 4 meter, ikke befart), og fortsetter videre rundt 335 meter. Her går den under en traktorkryssing, åpen over dyrket mark rundt 150 meter og går under en traktorvei (ca. 4 meter, ikke befart) rundt 560 meter oppstrøms den forrige kryssingen. Herfra går bekken rundt 490 meter opp til ei myr, den den går gjennom til neste myr (Grisemyra) 520 lengre opp. Denne myra er nok å betrakte som bekkens utspring.

Hovedløpet i bekken er dermed inntil 3700 meter på det lengste.

Søndre Lundsåa har ett lengre sideløp som kommer inn fra sørøst ca. 210 meter oppstrøms samløpet med Nordre Lundsåa. Dette går 955 meter i en ravinedal opp til det krysses av en traktorvei (ca. 7 meter, ikke befart) oppe ved Lundveien 7. Herfra går bekken rundt 135 meter videre før den krysses av Båstadveien/riksvei 22 (ca. 29 meter, ikke befart). Bekken fortsetter videre inn i skogen nærmere 700 meter mot sør og ender der. Løpet er dermed på det lengste rundt 1800 meter lang.

Oppsummering: Ennå ikke ferdig undersøkt.

Klufterudbekken nord

Denne strekningen er ikke befart.

Oppsummering: Ennå ikke undersøkt.

Klufterudbekken sør

Denne strekningen er ikke befart.

Oppsummering: Ennå ikke undersøkt.

Nordvikabekken nord

Oppsummering: Dette er en svært liten bekk som vurderes som uaktuell for fisk.

Nordvikabekken sør

Oppsummering: Dette er en svært liten bekk som vurderes som uaktuell for fisk.

Trollerudbekken

Denne strekningen er ikke befart.

Oppsummering: Ennå ikke undersøkt.

Brøsholbekken

Denne strekningen er ikke befart.

Oppsummering: Ennå ikke undersøkt.

Engerbekken

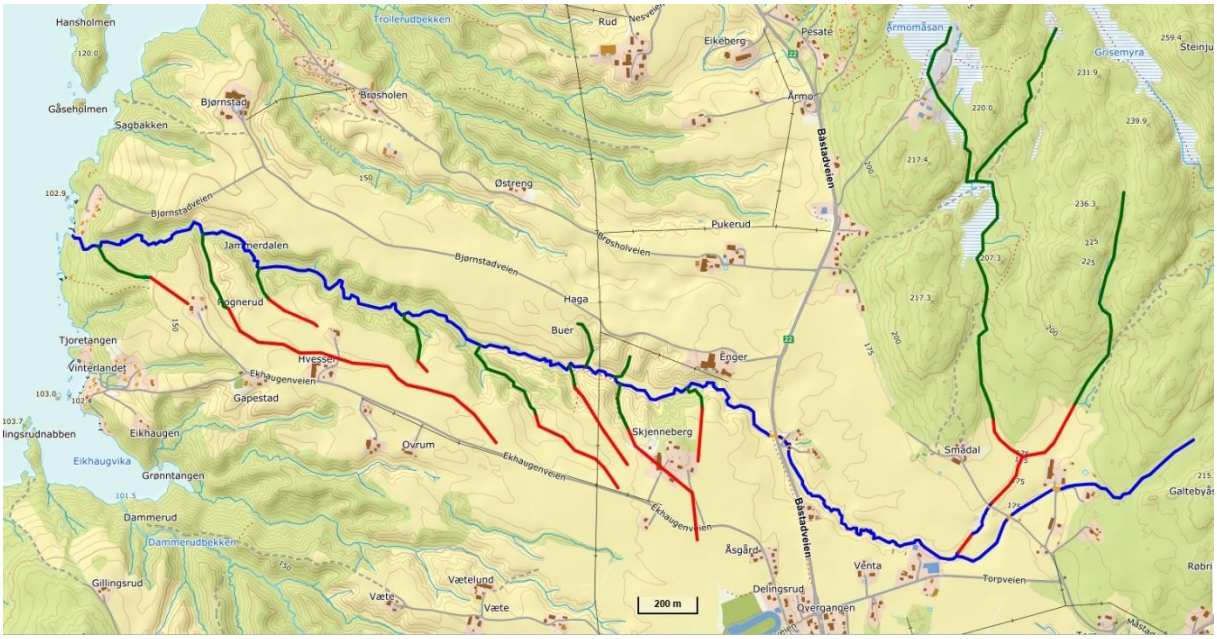

Figur 2 Engerbekken

Det er ikke registrert fisk i bekken på artskart.no (2025).

Engerbekken renner ut i Øyeren rett sør for Bjørnstadveien 169, nordvest for Heiås (Båstad). På de nederste 5-600 meterne av bekken mot Øyeren er det tre områder med ganske stort fall. Disse er ikke befart og mulige naturlige vandringshindre. Deretter går bekken uten større fall opp til Bjørnstadveien 21-23, der det er to områder med større fall (ikke befart, mulige naturlige vandringshindre).

Herfra er det kun 270 meter opp til to kulverter (cirka 29 meter, ikke hinder) under rv. 22 Båstadveien (befart 2024, fant ingen fisk). Herfra er det rundt 3000 meter ned til utløpet i Øyeren.

Oppstrøms Båstadveien er det tre veikryssinger på kun 70 meter bekk, disse er ikke befart. Herfra går bekken 840 meter videre inntil den deler seg nordøst for Torpveien (176 og 168). Vi befarte bekken nedstrøms bekkedelet i 2024, men det var lite vann og det så lite aktuelt ut for fisk.

Hovedløpet fortsetter her først åpent 15 meter mot nordøst før det lukkes under landbruksområder ca. 80 meter. Deretter er det igjen åpent rundt 110 meter før den går under Torpveien (8 meter, ikke befart), deretter åpen ca. 10 meter, og igjen er lukket under landbruksområder de neste 360 meterne. Herfra henter den vann fra myrområder opptil 1500 meter lengre mot nord. Det tilkommer også et sideløp fra nordøst på rundt 1000 meter, der de nedre 260 meterne også er lukket under dyrket mark.

Sideløpet fra Torpveien 132-134 mot øst er åpent rundt 250 meter opp til den går under Torpveien (16 meter, ikke befart). Deretter fortsetter bekken 160 meter opp til Torpveien 132 der den er lukket under gårdsveien pluss et hus (26 meter, ikke befart). Etter dette er bekken åpen videre inn i skogen, der den fortsetter drøyt 500 meter.

På det lengste er altså bekken nærmere 6000 meter lang.

Oppsummering: Det er ikke fisk på strekningen fra rett nedstrøms Båstadveien og videre oppover i bekken. Vi vet ikke noe om forekomsten av fisk lengre ned i bekken.

Eikhaugen-Gapestadbekken

Oppsummering: Dette er en svært liten bekk som vurderes som uaktuell for fisk.

Ovrum/Vætebekken

Denne strekningen er ikke befart.

Oppsummering: Ennå ikke undersøkt.

Dammerudbekken

Denne strekningen er ikke befart.

Oppsummering: Ennå ikke undersøkt.

Aslakbybekken nord

Oppsummering: Dette er en svært liten bekk som vurderes som uaktuell for fisk.

Aslakbybekken sør

Oppsummering: Dette er en svært liten bekk som vurderes som uaktuell for fisk.

Tangen/Agnes/Veibybekken

Denne strekningen er ikke befart.

Oppsummering: Ennå ikke undersøkt.

Agnesvikabekken

Oppsummering: Dette er en svært liten bekk som vurderes som uaktuell for fisk.

Mellom-Haakaas-bekken nord

Oppsummering: Dette er en svært liten bekk som vurderes som uaktuell for fisk.

Mellom-Haakaas-bekken sør

Oppsummering: Dette er en svært liten bekk som vurderes som uaktuell for fisk.

Haakaasbekken

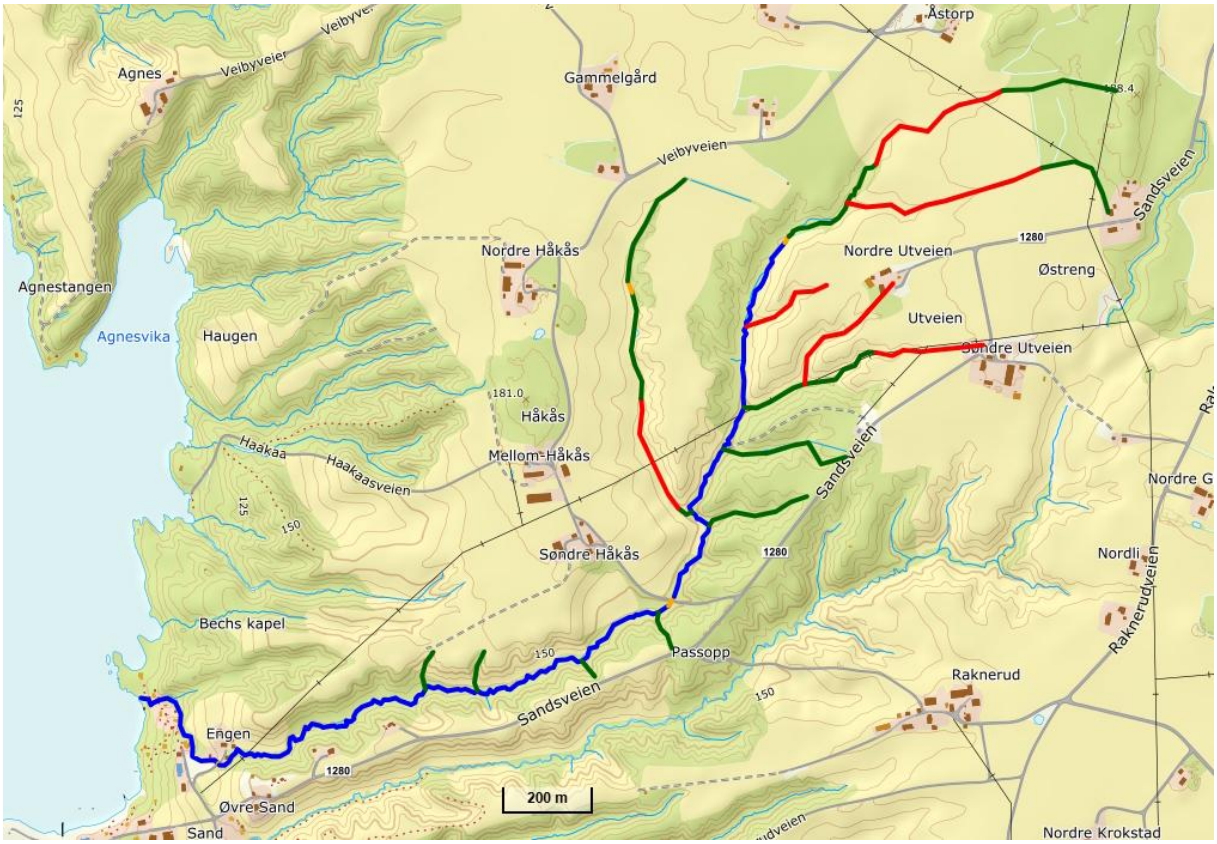

Figur 3 Haakaasbekken

Bekken renner ut i Øyeren rett nord for Sandstangen mellom Skjønhaug og Heiås.

Den helt nederste delen går gjennom en hyttehage, deretter går de nedre delene i kanten av et hyttefelt og gårdsbruk (elfisket 2025, ingen fisk). Her er det relativt bratt med flere naturlige 100% vandringshindre for fisk og ellers skog. Rundt 290 meter oppstrøms utløpet går bekken under en sidevei til Sandsveien opp til Engen, Sandsveien 338 (bru, ca. 4 meter, ikke hinder).

Herfra fortsetter bekken i skog videre på nordsiden av Sandsveien ca. 1275 meter, uten at det er særlig mye fall på dette strekket. Bekken går så under Haakaasveien (ca. 24 meter, ikke befart), før den fortsetter i skog og skogkant rundt 915 meter mot nord.

Nordvest for Sandsveien 112 og 114 krysses den av en traktorvei (ca. 16 meter, ikke befart), og går ca. 280 meter i skogkant mot nord inntil den lukkes under landbruksområder. Lukkingen er på ca. 360 meter før den den siste delen går rundt 260 meter i skog, opp mot, men ikke opp til, Båstadveien.

Bekken er altså på det lengste rundt 3500 meter lang.

Den lengste sidebekken er drøyt 800 meter, ellers er resten under 650 meter lange.

Oppsummering: Bekkens nedre del er svært bratt og det er flere naturlige 100% vandringshinder. Vi fant ikke fisk under elfiske i den nedre delen. For kontroll kan man elfiske enda et strekk i den midtre delen av bekken nedstrøms Haakaasveien, men finner man ikke fisk der er bekken sannsynligvis fisketom.

Sandsbekken

Denne strekningen er ikke befart.

Oppsummering: Ennå ikke undersøkt.

Raknerudbekken

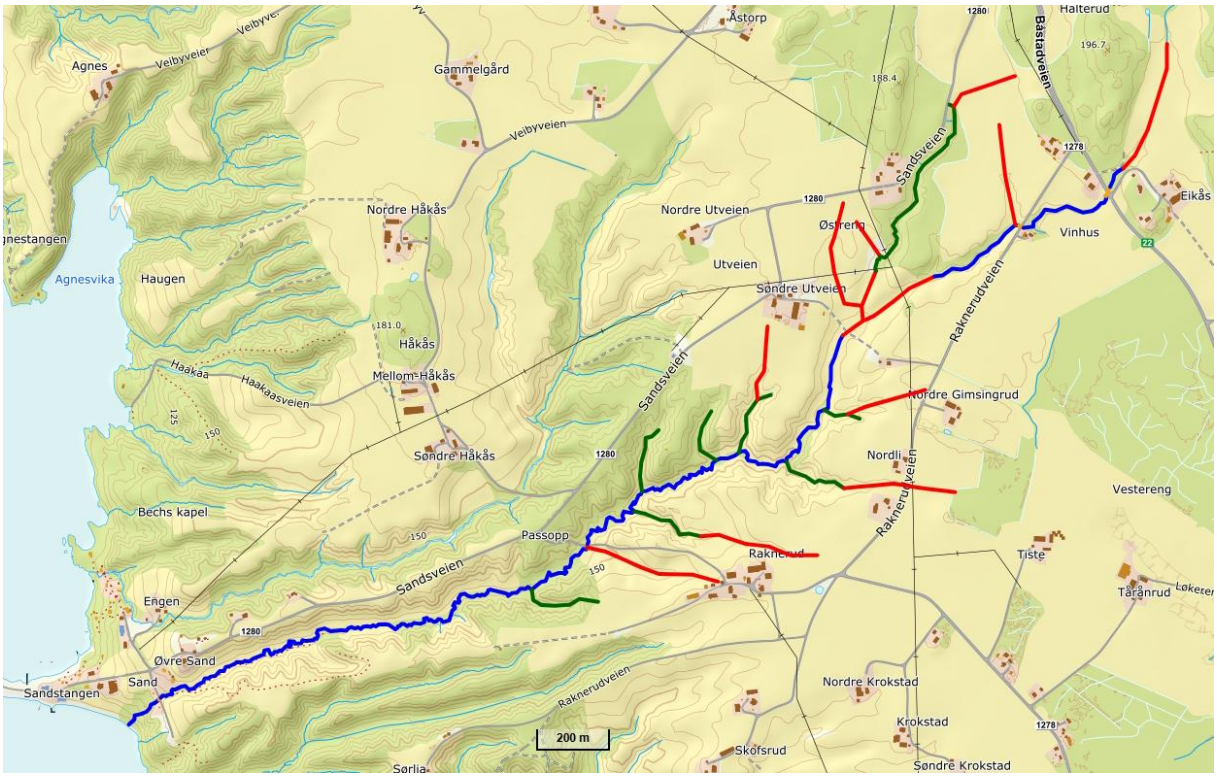

Figur 4 Raknerudbekken

Bekken renner ut i Øyeren rett sør for Sandstangen, mellom Skjønhaug og Heiås.

De nedre 115 meterne til Øyeren er svært bratte og består av en rekke små og store fosser. Dette er å anse som et naturlig 100% vandringshinder for fisk. I tillegg krysser en sidevei til Sandsveien bekken med en kulvert 115 meter oppstrøms utløpet (ca. 7 meter, befart 2025, 100% vandringshinder).

Fra denne veien fortsetter imidlertid bekken videre oppover med langt mindre fall. Den renner mellom beiter og noe skog omtrent 1545 meter opptil den krysses av en tverrvei (betongrør, ca. 9 meter, ikke hinder) mellom Sandsveien og Raknerudveien (Passop). Vi elfisket nedstrøms denne veien i 2025, men fant ikke fisk.

Herfra fortsetter bekken ca. 1250 meter videre oppover mellom beiter og skog, inntil den lukkes under dyrket mark sørøst for Sandsveien 133 og 135. Lukkingen er rundt 300 meter lang. Herfra går bekken åpen videre igjen ca. 285 meter i skogkant, inntil den krysses (ca. 13 meter, ikke befart) av Raknerudveien ved nummer 31. Den begynner imidlertid å bli svært liten.

Bekken går videre åpen mellom jorder med noe kantsone omtrent 280 meter opp til den krysser under Båstadveien (ca. 28 meter, ikke befart). Oppstrøms Båstadveien er det kun åpen ca. 65 meter, før den lukkes for godt under dyrket mark (ca. 365 meter).

Bekken er på det lengste dermed mer enn 4300 meter lang.

Bekken har få sideløp av særlig lengde, men på den nederste lukkingen tilkommer et løp (der nedre del også er lukket) på rundt 900 meters lengde.

Oppsummering: Det ser ut til at bekken er fisketom. Nedre del er også et 100% oppvandringshinder for fisk i fra Øyeren.

Skofsrudbekken

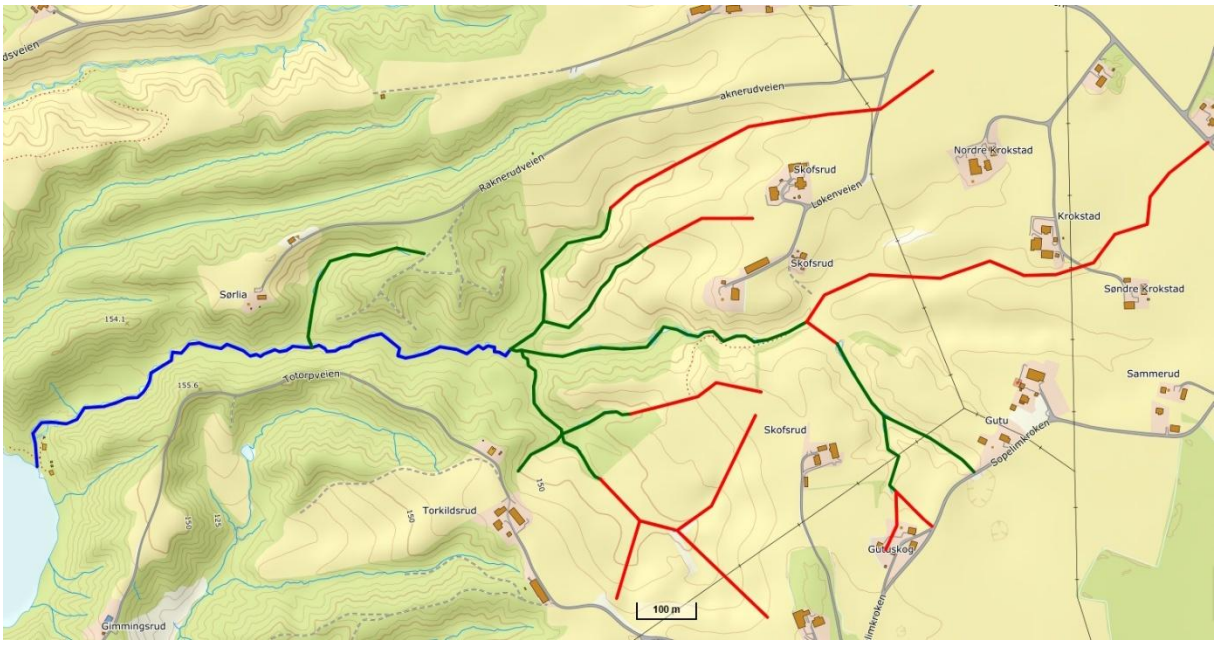

Figur 5 Skofsrudbekken

Bekken renner ut i Øyeren rundt 750 meter sørøst for Sandstangen i luftlinje.

Bekken går åpen i skog på de nedre ca. 1000 meterne. De nedre ca. 350 meterne har relativt mye fall (omtrent 23 meter). Den bratteste delen ser ut til å være 250-350 meter oppstrøms utløpet. Vi elfisket de nedre 70 meterne i 2025, men fant ikke fisk. Vi fant imidlertid at fisk neppe kommer seg opp fossen 70 meter oppstrøms utløpet, dette er da et naturlig 100% vandringshinder.

1000 meter opp fra utløpet deler bekken seg i tre løp (som igjen har flere mindre sideløp) med maksimale lengder på ca. 630, 920 og 1320 meter. Alle disse løpene går først i skog/beiter for så å bli lukket under dyrket mark.

Bekken er altså på lengste ikke mer enn ca 2300 meter, men dekker et større område med mange mindre forgreininger.

Oppsummering: Bekken ser ut til å være fisketom, men den helt nedre delen kunne fungert ganske godt som gyte- og oppvekstområde for ørret. Det er imidlertid mulig at bekken går tørr et og annet år, og dermed greier ikke en bekkeørretbestand å etablere seg. Da gjenstår eventuelle gyteørret fra Øyeren, og de er det neppe veldig mange av.

Gimmingsrudbekken

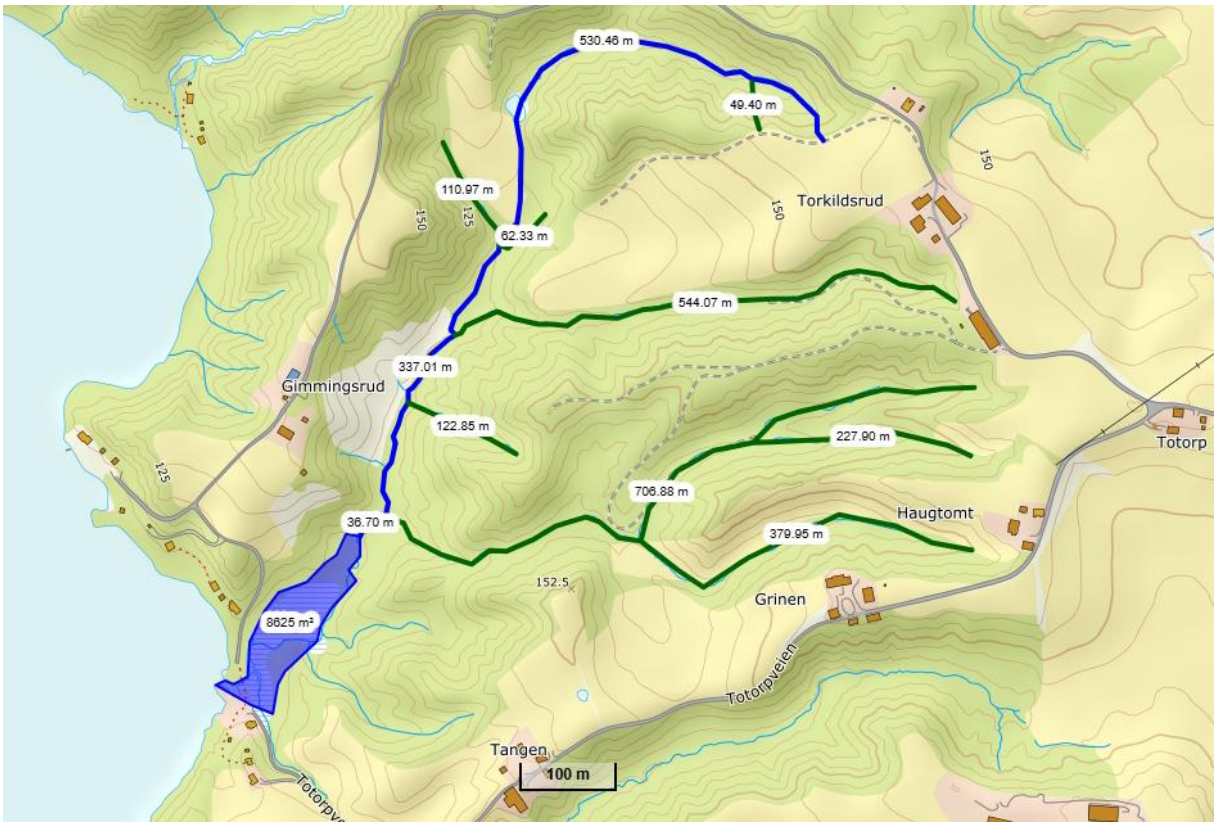

Figur 6 Gimmingsrudbekken

Bekken renner ut i Øyeren midt mellom Sandstangen i nord og Mønstervika i sør, nordvest for Skjønhaug. Den munner ut innerst i ei ganske stor flomevje (8-9 dekar).

Bekken går bare ca. 40 meter opp fra evja før den deler seg i to. Det ene løpet er ca. 870 meter (pluss et sideløp på 545 meter), og det andre er ca. 710 meter. I tillegg har løpene fire sideløp på 150-400 meter. Mesteparten av nedbørfeltet består av skog i bratt terreng.

Utløpsdelen av bekken ble befart i 2025, og bekken ble vurdert uaktuell for fisk.

Oppsummering: Dette er en svært liten bekk som vurderes som uaktuell for fisk. Imidlertid er evja av betydning for gytende gjedde, karpefisk og andre arter som lever i Øyeren, og bør ivaretas.

Rud-Østbybekken

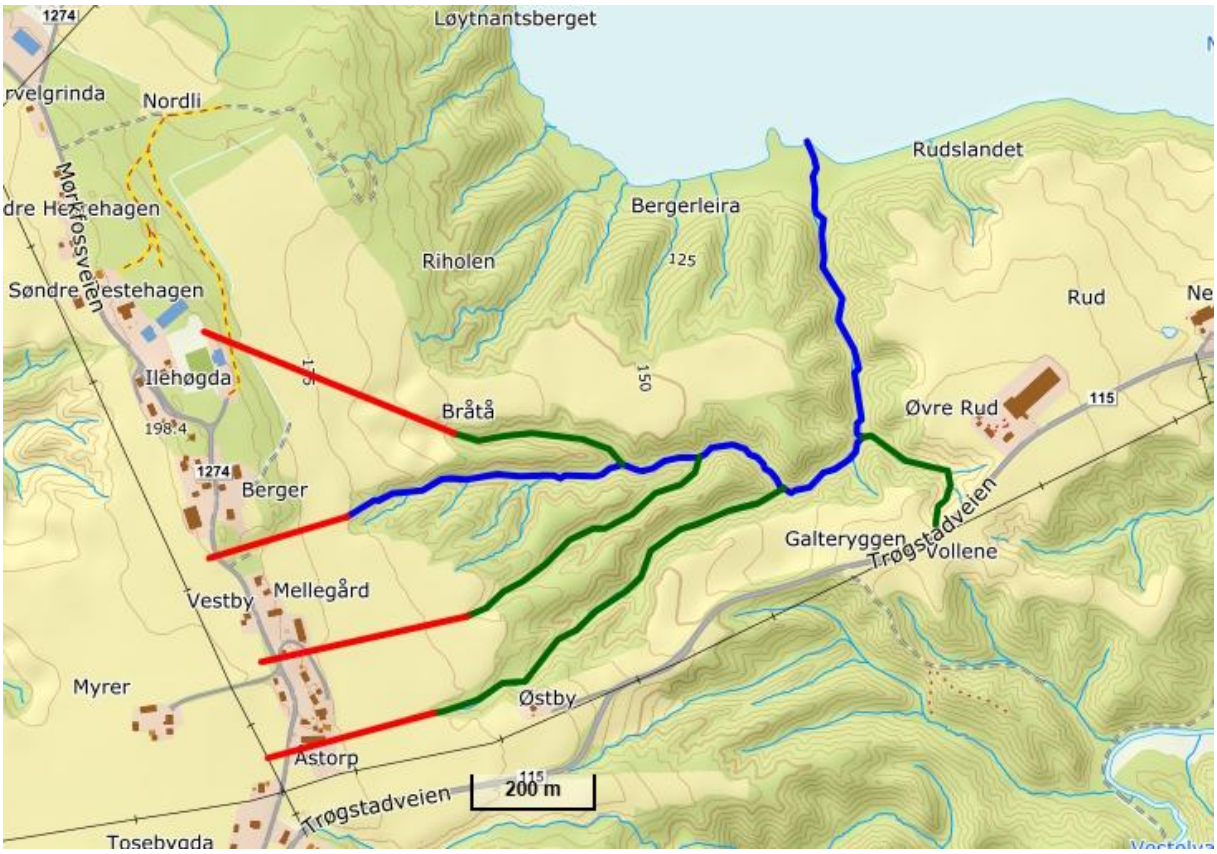

Hovedløpet renner ut sør i Øyeren, og er ca. 1440 meter langt pluss ca. 200 meter drensrør. I tillegg tilkommer tre sideløp på 900, 800 og 700 meter, inkludert drensrørdelen under dyrket mark øverst. Den nedre delen (ca. 650 meter) opptil der sideløpene kommer inn kan ha årssikker vannføring.

Denne strekningen er ikke befart.

Oppsummering: Ennå ikke undersøkt.

Elfiskestasjoner

Vi tar i det følgende for oss elfiskestasjonene fra nederst til øverst i hver enkelt bekk.

Lundsåa, nordre løp – fra Båstadveien til Langtjern (Stiksdalsbekken og Langtjernbekken)

Strekningen fra rv. 22 og opp til og med sideløpet som kommer fra Langtjern, ble befart (ikke elfisket) sammen med Båstad grunneier JFF 9-5-22. Det var klart og lite vann. Det ble ikke observert fisk.

Figur 7 Stiksdalsbekken

Engerbekken, Nedstrøms Båstadveien rv. 22, sørvest for Enger

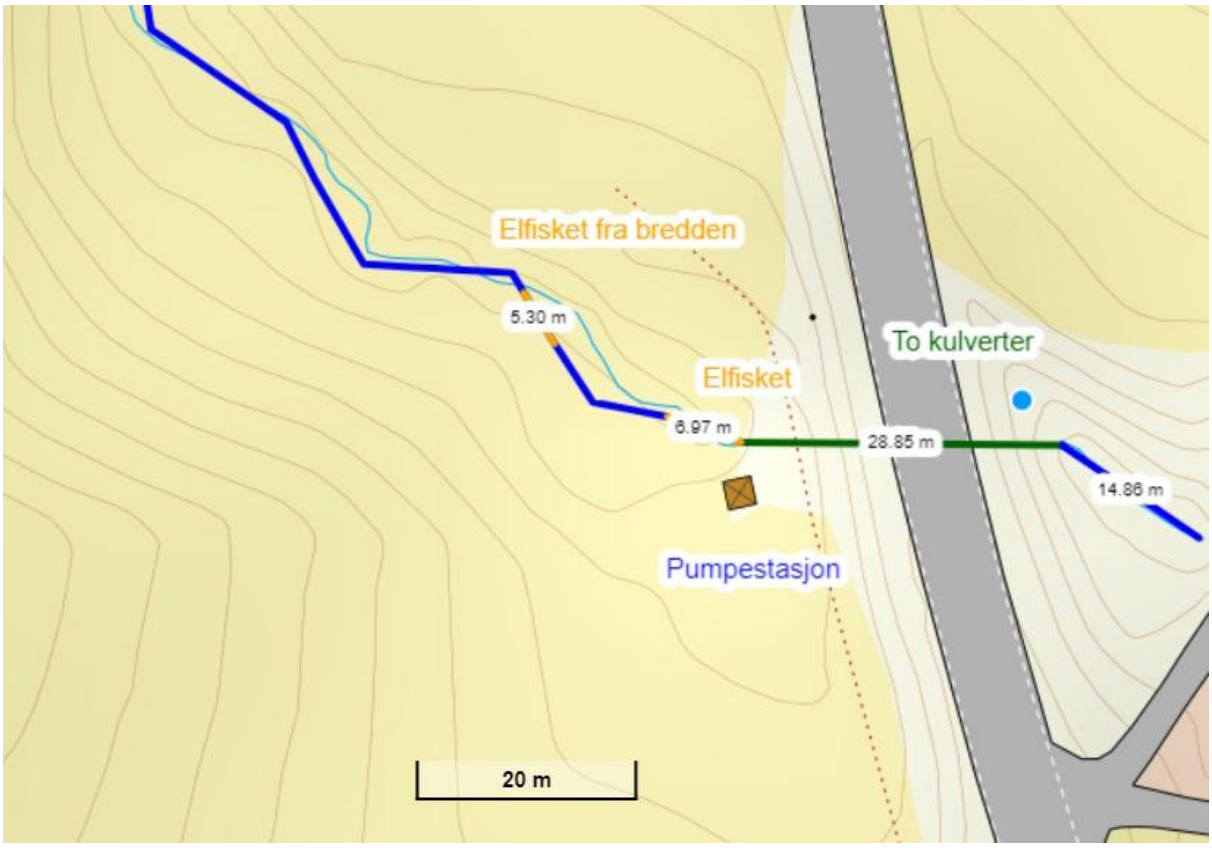

Figur 8 Elfiskestasjoner/befaring, her er oransje brukt på elfisket strekning, grønt på kulvert og blått på åpen bekk.

Ole-Håkon Heier og Kristian Moseby befarte bekken i dette området 24-4-2024. Bekken gikk gjennom beite på sørsiden av Enger. Der var det variabelt med høyere kantvegetasjon. Bunnen besto av svært mye leire/silt, i en slik grad at det for det meste var umulig å gå i bekkeløpet, bare godt oppe langs bredden. Bekken var grunn, uten markerte kulper (maksimalt dyp på 30 cm). Bredden var gjennomsnittlig 0,75 meter. Vannet var klart.

To store plastrør under veien utgjorde ikke noe vandringshinder for eventuell fisk. Opp mot disse rørene lå det litt leirefylt grus som gjorde det mulig å gå noen få meter opptil kulvertene. Det ligger en avløpspumpestasjon med overløpsrør til bekken rett nedstrøms rv. 22.

Vi fisket to strekninger på 5+5 meter nedstrøms kulverten. Vi verken så eller fanget fisk.

Figur 9 Tydelig stor transport av leire/silt ved utløpet av rør nummer to under Båstadveien.

Engerbekken, ved Torpveien 168

Ole-Håkon Heier og Kristian Moseby befarte bekken i dette området 24-4-2024. Det var lite og klart vann. Bekken hadde lite fall, og stort sett leirebunn. Den så svært lite aktuell ut for fisk, så vi elfisket ikke. Vi observerte naturlig nok heller ikke fisk.

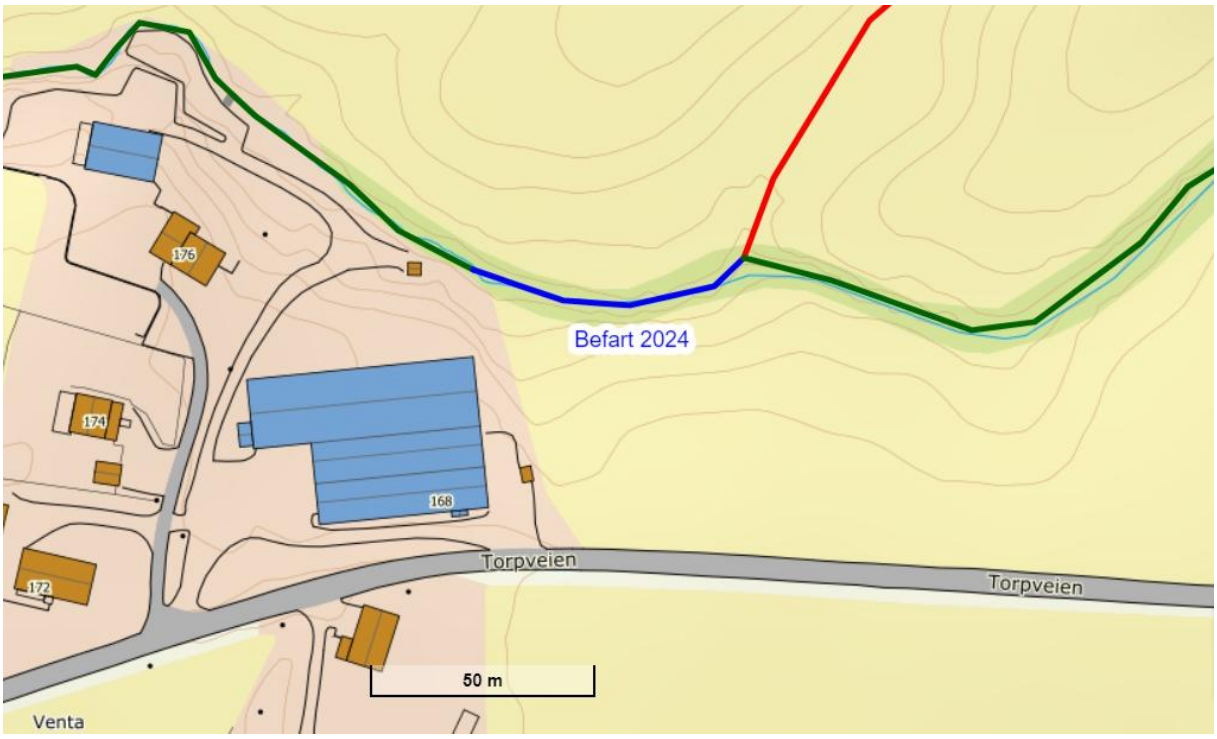

Figur 10 Elfiskestasjoner/befaring

Haakaasbekken, nedre del

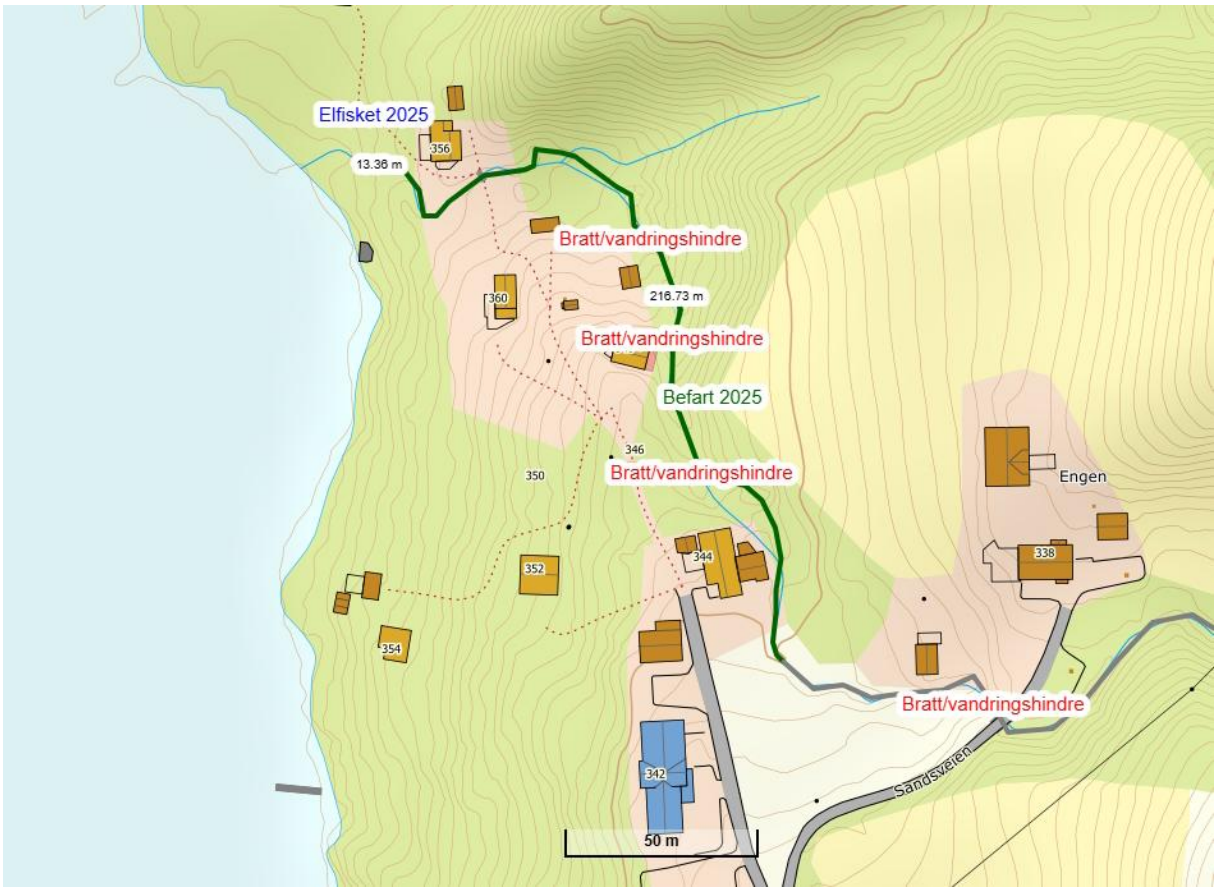

Figur 11 Elfiskestasjoner/befaring

Ole-Håkon Heier og Kristian Moseby befarte og elfisket bekken i dette området 2-5-2025. Det var lite og klart vann. Bekken rant på fjell og stein mellom og i kant av hytter. Det var til dels mye fall på strekningen, vi fant flere naturlige 100% vandringshinder for fisk. Vi elfisket de nedre 35 meterne, men fant ikke fisk. Det var åpenbart ut fra både selvsyn og en hytteeiers utsagn at bekken kunne bli temmelig stor under flom.

Figur 12 Nedstrøms den nedre hytta ved bekken mot Øyeren

Raknerudbekken, nedre del

Figur 13 Elfiskestasjoner/befaring, her er blått brukt på den åpne bekken vi observerte, mens grønn er sannsynlig åpen bekk der vi ikke observerte.

Ole-Håkon Heier og Kristian Moseby befarte bekken i dette området 2-5-2025. Det var svært lite og klart vann.

Bekken hadde svært mye fall fra sideveien til Sandsveien og ned til Øyeren (115 meter) med mange små og større fosser, og var dermed et 100% naturlig vandringshinder. I tillegg var kulverten under veien et 100% vandringshinder. Bunnen besto av fjell og stein.

Vi elfisket ikke. Vi observerte heller ikke fisk.

Figur 14 Fra veien og ned mot Øyeren er det mye fall

Raknerudbekken, kryssing Raknerud - Passopp

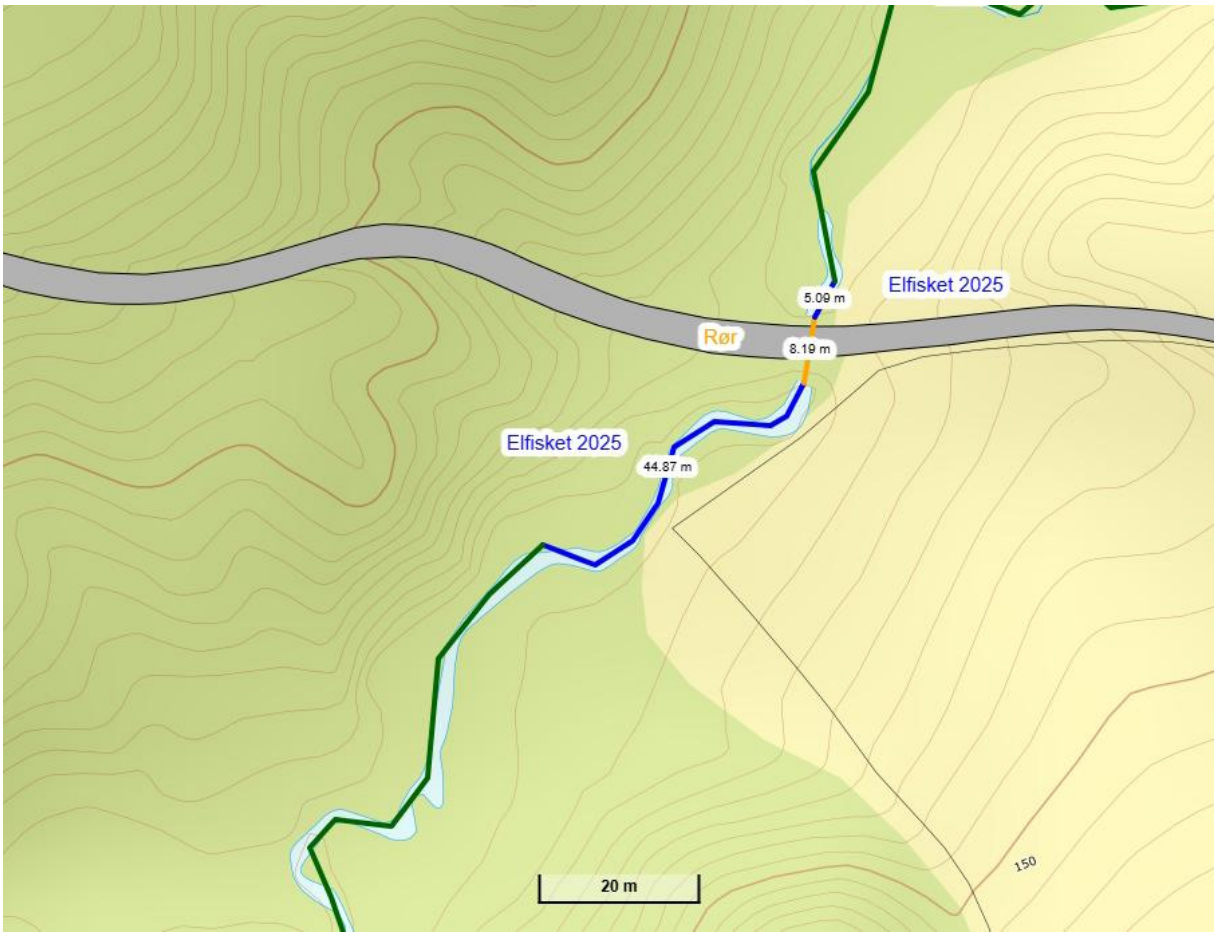

Figur 15 Elfiskestasjoner/befaring

Ole-Håkon Heier og Kristian Moseby befarte og elfisket bekken i dette området 2-5-2025. Det var lite og klart vann.

Bekkebunnen nedstrøms kulverten besto av ganske mye grus som vasket ned fra veien. Det var kulper ned til 0,4 meters dyp. Grunneier var med og kunne opplyse om at bekken gikk tørr sist sommeren 2018.

Bekken ble elfisket fra ca. 45 meter nedstrøms kulverten under tverrveien mellom Sandsveien og Raknerudveien og til og med ca. 5 meter oppstrøms kulverten. Kulverten var ikke noe vandringshinder. Vi fanget ikke noen fisk.

Figur 16 Kristian elfisker strekningen nedstrøms kulverten

Skofsrudbekken, nedre del

Figur 17 Elfiskestasjoner/befaring

Ole-Håkon Heier og Kristian Moseby elfisket bekken i dette området 2-5-2025. Det var lite og klart vann.

Bekken hadde middels fall på de nedre 70 meterne, med mye stein i løpet og litt grus. Kulpene hadde mudder/slambunn, og et maksimalt dyp på ca. 0,4 meter. 70 meter opp fra Øyeren var det en foss, som utgjorde et naturlig 100% vandringshinder.

Vi elfisket helt opp til fossen 70 meter oppstrøms utløpet i Øyeren, men fant ikke fisk.

pH ble målt til 7,6.

Figur 18 Nedstrøms fossen 70 meter oppstrøms Øyeren

Gimmingsrudbekken, nedre del

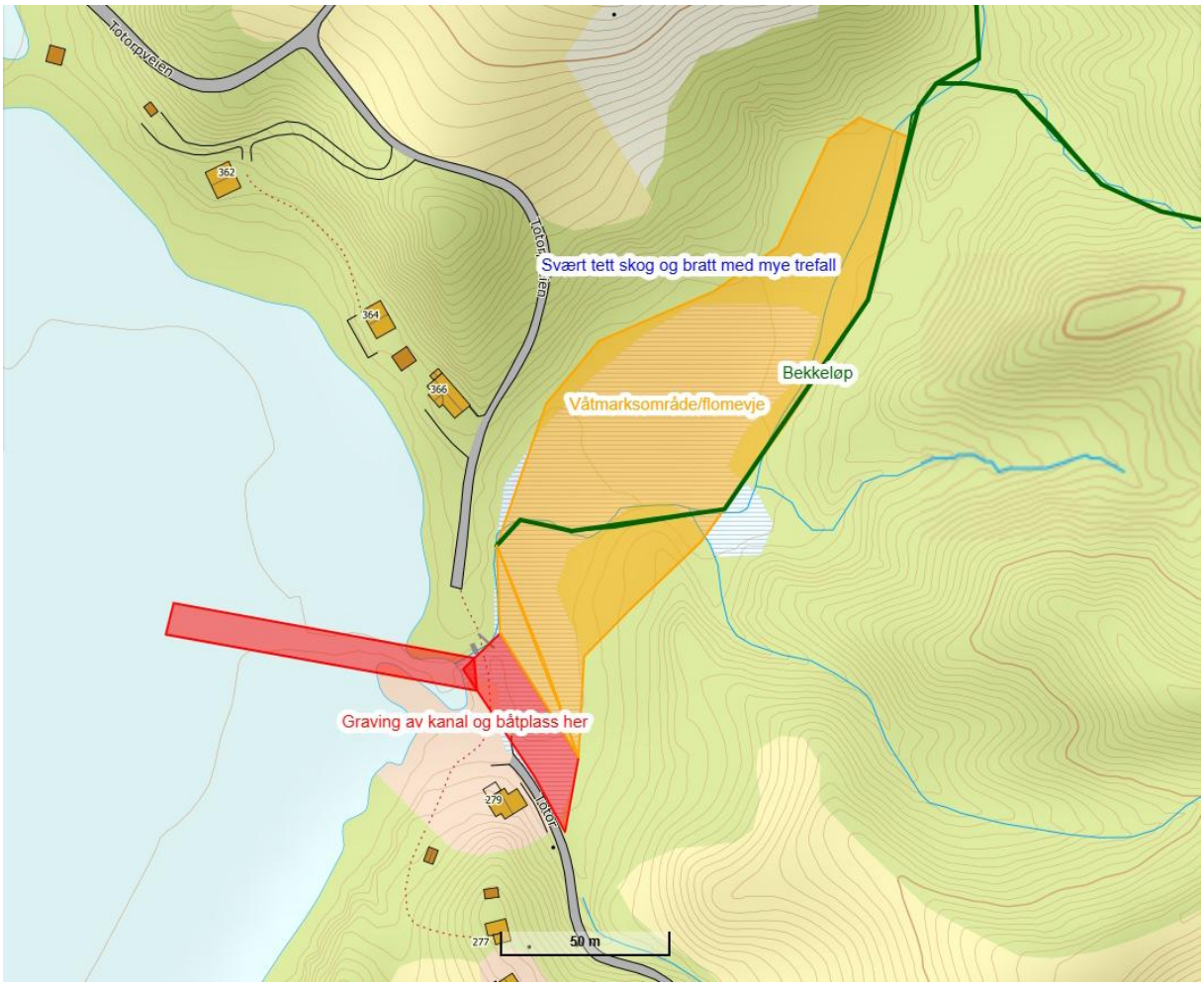

Figur 19 Elfiskestasjoner/befaring

Ole-Håkon Heier og Kristian Moseby befarte bekken i dette området 2-5-2025. Det var svært lite vann.

Utløpet av bekken kommer ut i Øyeren innerst i ei flomevje, der det var svært ufremkommelig terreng. Vi fikk imidlertid sett bekkeløpet og der var det svært lite vann. Vi vurderte bekken som uaktuell for fisk.

Det pågikk ganske omfattende gravearbeider med gravemaskin i forbindelse med eiendommen sør for evja. Det ble gravd opp en kanal utover i Øyeren for båter, og en vik med båtplass(er) i evja på inn- og nedsiden av hytta.

Aktuelle tiltak

Engerbekken

- Det er (minst) tre potensielle vandringshinder for fisk nedstrøms stasjonene som ble elfisket i 2024 (og der vi ikke fant fisk). Det bør kartlegges hvor langt opp det finnes fisk (og i så fall hvilke arter) i vassdraget. Det ville også vært ønskelig å fått vite av lokale hva de vet om utbredelsen av fisk i vassdraget i tidligere tider.
- Bekken/elva er svært påvirket av avrenning fra landbruksdrift, både gjennom økt transport av slam og store og raske vannstandssvingninger. Man ser også på kartet at det er mange

strekninger som er lukket under dyrket mark. Det er åpenbart stor utvasking av jord fra landbruksområdene i nedbørfeltet, så det bør gjøres mest mulig tiltak for å hindre avrenning.

- Det er dårlige eller manglende kantsoner langs bekken i mange områder der det er dyrket mark. Her er det stort forbedringspotensiale.

Haakaasbekken

- Elfiske på strekningen nedstrøms Haakaasveien kan endelig avklare om bekken er fisketom.

Gimmingsrudbekken:

- Det er viktig at det ikke gjøres tiltak som har negativ effekt for utløpsevjas funksjon som gyteområde for en rekke fiskearter i Øyeren. Det var mye graving der da vi var der på befaring våren 2025.

Vannforekomst Skjønhaugbekken/Frøshaugbekken 002-2566-R: Indre Østfold

Vassdragsbeskrivelse

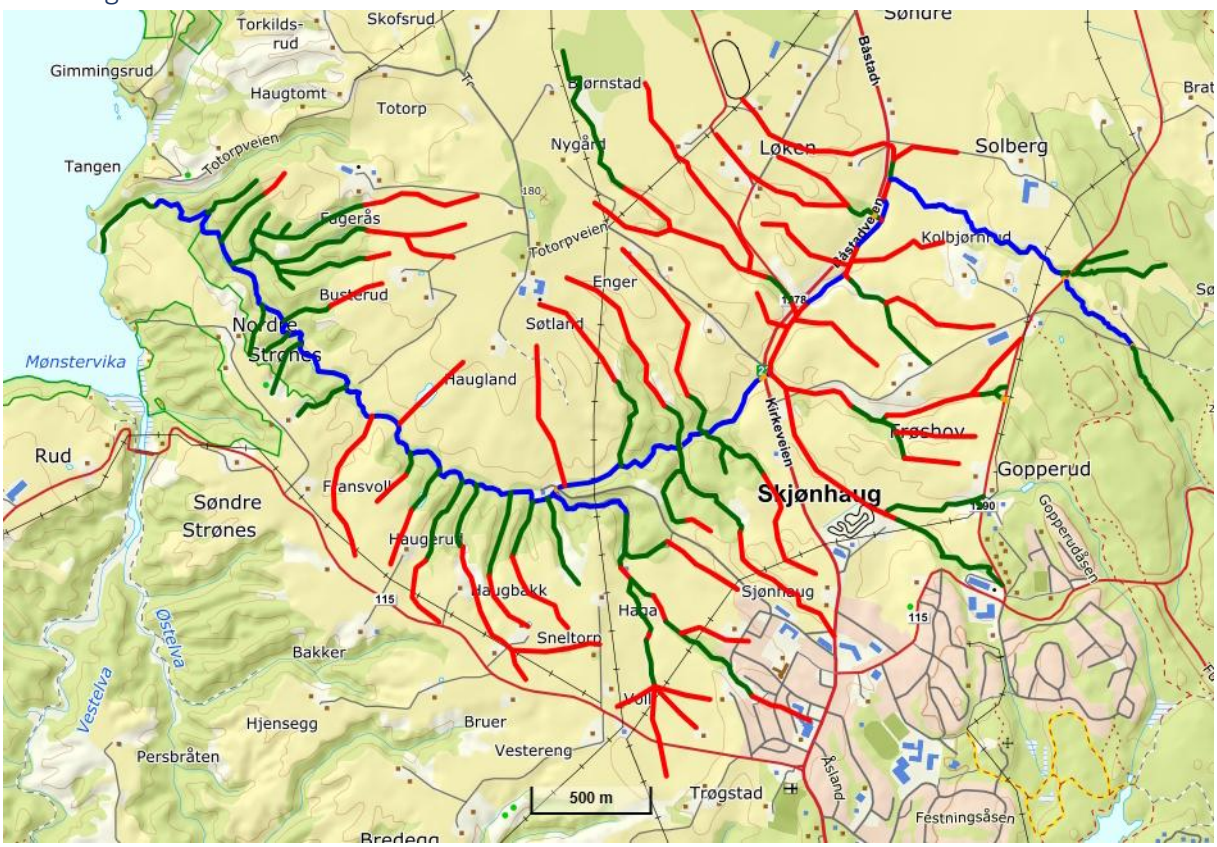

Figur 20 Frøshaugbekken/Sønna

Det er ikke registrert fisk i bekken på artskart.no utover det som fremkommer av elfiskeundersøkelser i denne rapporten.

Frøshaugbekken: Bekken munner ut helt sør i Øyeren sør for Kaninøya. De nedre ca. 370 meterne kan sies å være en del av Øyeren, da det er ei evje som oversvømmes ved høyere vannstand i Øyeren.

Det er en del fall ned mot denne evja, og vi elfisket oss opp gjennom de nedre strykene i 2025. Vi fanget ingen fisk i strykene, kun ei gjedde nede i plan med Øyeren. Det er ytterligere et bratt parti 600 meter (ikke befart) oppstrøms utløpet i Øyeren.

Fra utløpet i Øyeren går bekken cirka 2690 meter uten større fall opp til gamle Skjønhaug renseanlegg (Karoline Sandviks vei 18) og en kulvert (ca. 15 meter, ikke hinder) under Karoline Sandviks vei. Her kalles bekken for Sønnabekken. Her elfisket vi i 2024, og fanget en god del ørekyte.

Fra kulverten fortsetter bekken videre oppover cirka 605 meter, der den krysses av en traktorvei (ca. 5 meter, ikke befart). Herfra er det rundt 455 meter opp til Båstadveien (rv. 22). Bekken går gjennom to rensedammer før den går under rv. 22. Dammene inkludert bekkestrekningen mellom og oppstrøms disse mot kulverten er ca 110 meter. Her elfisket vi i 2024, og fanget mye ørekyte.

Kulverten under rv. 22 er rundt 35 meter lang, før den er åpen en knapp meter i et dypt hull oppstrøms rv. 22. Bekkens hovedløp fortsetter herfra videre lukket under landbruksområder cirka 340 meter langs rv. 22 mot nordøst, før den igjen er åpen cirka 200 meter videre. Her elfisket vi i 2024, og fanget en del ørekyte.

Herfra er igjen bekken lukket 125 meter (rett vest for Kolbjørnrud), før den er åpen i 245 meter, igjen er lukket i cirka 80 meter og er åpen igjen øst for Lybekk, der løpet går vekk fra rv. 22 og endrer retning mot sørøst. Vi elfisket begge disse åpne strekningene i 2024, men fant ikke fisk. Rørlukkingen på 125 meter er sannsynlig vandringshinder.

Her skifter bekken navn til Skvalderbekken og blir såpass liten at den nok er ganske uaktuell for fisk, om ikke det finnes noen større kulper eller høler lengre opp. Bekken er åpen ca. 940 meter før den går i en kulvert (ca. 20 meter) under Sluppenveien. Deretter er det åpen i cirka 415 meter før den går under en sidevei til Sluppenveien gjennom en kulvert (ca. 9 meter). Herfra går bekkeløpet drøyt 350 meter videre opp til Myrene.

Total lengde på hovedløpet er dermed minst 6500 meter.

I tillegg kommer en lang rekke med sideløp opp mot 1500 meter lange. De nedre delene av de lengste sidebekkene, som hovedsakelig ligger oppstrøms Båstadveien, ville sannsynligvis kunne hatt fisk dersom ikke de fleste var lukket. Vi har kun elfisket nedre del av den bekken som kommer inn ved Karoline Sandviks vei 18, og fant ikke fisk der.

Oppsummering: Frøshaugbekken/Sønna er en svært landbrukspåvirket bekk. Store deler av sidebekkene er lukket under dyrket mark, og også deler av den øvre delen av hovedløpet. Likevel finnes det bestander av ørekyte på strekningen fra den åpne delen av hovedløpet øst for Løkenveien og nedover. Vi påviste store mengder ørekyte ved Karoline Sandviks vei 18, men fant ikke fisk nede ved utløpet til Øyeren. Vi må imidlertid kunne forvente at det er ørekyte langt ned i vassdraget, når det finnes såpass mye lengre opp.

Elfiskestasjoner

Vi tar i det følgende for oss elfiskestasjonene fra nederst til øverst i hver enkelt bekk. Sidebekker tas etter hovedløpet.

Frøshaugbekken, nedre del/utløpet

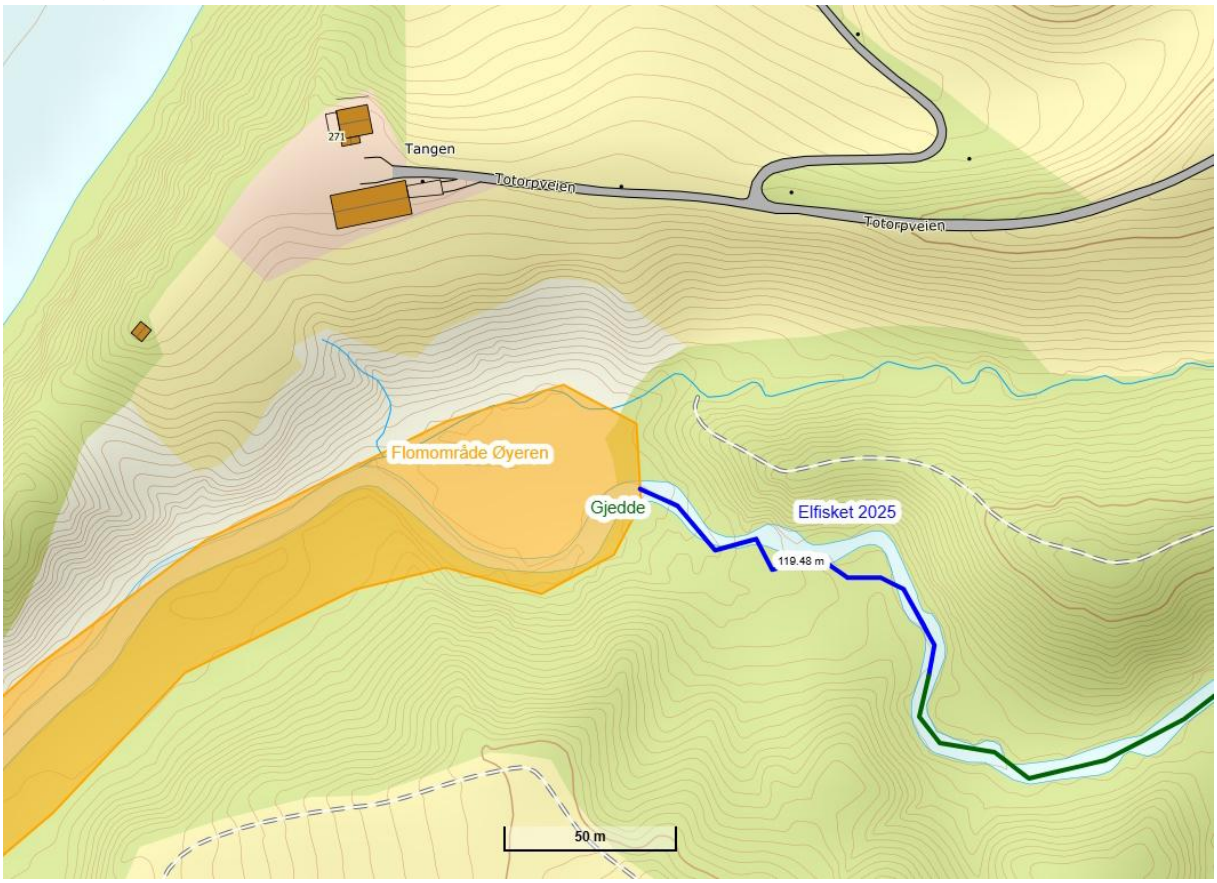

Figur 21 Elfiskestasjoner/befaring

Ole-Håkon Heier og Kristian Moseby befarte og elfisket bekken i dette området 2-5-2025. Det var lett blakket vann og liten vannføring.

Det er stein og noe fjell i utløpsdelen av bekken, som oversvømmes ved høyt vann i Øyeren. På de neste 120 meterne er det mye fjell, noen steiner, stryk/fosser og kulper ned til 60-70 cm dyp. Deretter blir bekken mer sakteflytende med langt løsere og vanskelig gangbar bunn (mudder, silt) avbrutt av en og annen stein, og vann ned mot 1,2+ meters dyp. Bekken gikk i skog.

Vi elfisket fra og med der bunnen var fast nederst i bekken og videre ca. 120 meter oppstrøms. Vi fanget kun en ettårig gjedde nederst der vannet sto i plan med Øyeren.

pH ble målt til 8,6.

Figur 22 En av fossene nederst mot Øyeren

Frøshaugbekken, Karoline Sandviks vei 18

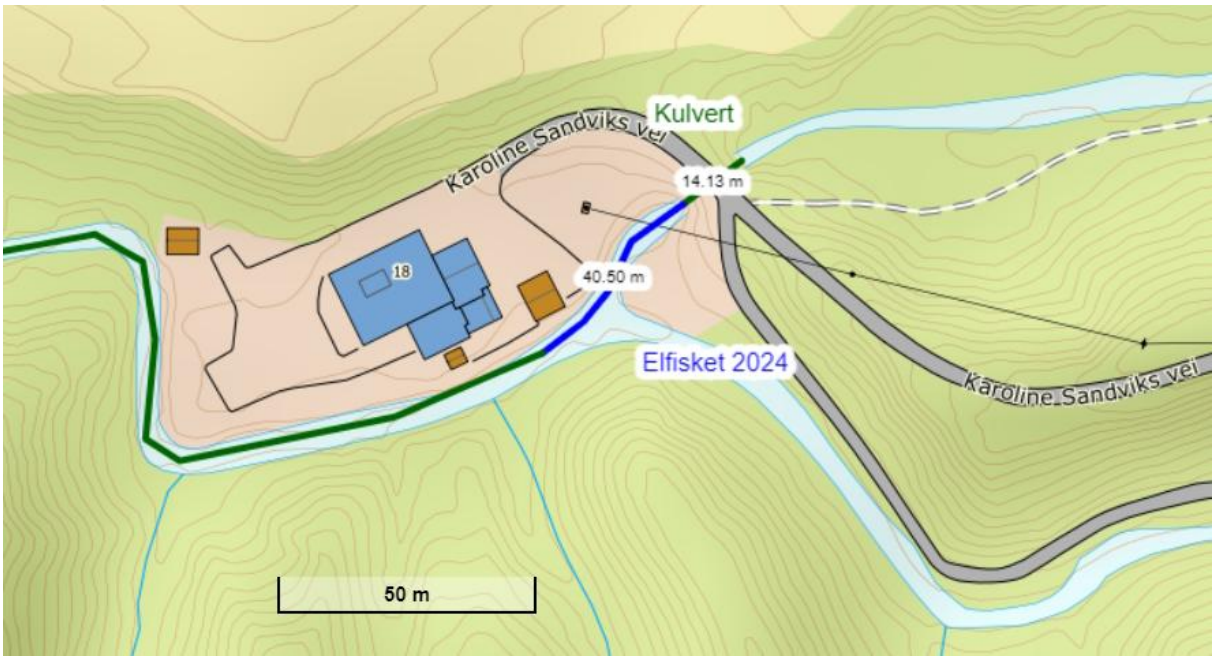

Figur 23 Elfiskestasjoner/befaring, her er kulvert også grønn, men det er fordi den ikke på noen måte er et hinder

Ole-Håkon Heier og Kristian Moseby befarte bekken i dette området 24-4-2024.

Bekken gikk stort sett i skog, og var sakteflytende, 3 meter bred og opptil 70 cm dyp der det ble vadet. Det var anlagt en grusterskel ved renseanlegget og det var bra med grus på bunnen nedstrøms kulverten og ved renseanlegget. Grusen var ikke naturlig. I tillegg var bredden bygget med stein og grus. Det var imidlertid også stedvis mye leire/silt, og denne var såpass løs at man sank langt ned. Det var dermed bare deler av bekken som man kunne vade, men rekkevidden på elfiskestaven var god nok til at man fikk dekket det meste.

Den store plastkulverten under veien utgjorde ikke noe vandringshinder for eventuell fisk. Vannet var farget og med siktedyp på inntil 40-50 cm. Det var lav vannstand.

Vi elfisket en strekning på 40 meter nedstrøms kulverten. Vi fanget mye ørekyte, men ingen andre arter.

Frøshaugbekken, Rensedammer nedstrøms rv. 22/Båstadveien

Figur 24 Elfiskestasjoner/befaring, den lukkede delen opp t.h. er oransje, den skulle vært rød

Ole-Håkon Heier og Kristian Moseby befarte bekken i dette området 24-4-2024.

Bekken gikk gjennom landbruksområder på sørsiden av riksvei 22/Båstadveien. Det var ganske bra kantsone, men det var kun få år siden den for det meste hadde blitt fjernet. Det var videre blandede, fine bunnforhold og vekslende strøm.

Kommunen har tidligere anlagt to sedimentasjonsdammer her, og hadde satt opp informasjonsskilt (som nå var ganske slitent) om Trøgstad rensepark. I hvilken grad disse dammene følges opp er usikkert, men de var fortsatt mer enn 1 meter dype (det gikk ikke å vade der).

Bredden på bekken nedstrøms dammene var gjennomsnittlig 1,5 meter. Her var det også kulper med dyp ned mot 0,7 meter. Vannet var relativt klart, men åpenbart til tider påvirket av avrenning fra landbruk.

Kulverten under riksveien utgjorde ikke noe vandringshinder, og besto av ett stålrør med diameter på rundt to meter.

Vi elfisket to strekninger. Den nedre var 40 meter lang nedstrøms den nedre dammen, den øvre var 10 meter lang oppstrøms den øvre dammen. Vi fanget mye ørekyte.

Figur 25 Trøgstad rensepark virker unektelig litt glemt om man ser på skiltet.

Frøshaugbekken, øst for Løkenveien

Figur 26 Elfiskestasjoner/befaring, rørleggingsstrekkene skulle vært røde og ikke oransje

Ole-Håkon Heier og Kristian Moseby befarte bekken i dette området 24-4-2024.

Fra der riksvei 22 krysser bekken går den i rør under landbruksområder cirka 340 meter videre oppover, før den er åpen cirka 200 meter. På dette åpne strekket går renner bekken med jevn strøm i ei «grøft» med mudderbunn. Det er lite kantvegetasjon, for det meste gress og noen busker. Området er sannsynligvis utsatt for oversvømmelser, da det ikke er dyrket mark på sidene. Bredden var gjennomsnittlig 0,6 meter. Dypet ble anslått til å være 0,4-0,8 meter. Vannet var rimelig klart, men tydelig påvirket av landbruksavrenning.

Vi fisket en strekning på 20 meter i den nederste delen av den åpne bekken. Bekken ble fisket fra bredden da bunnen virket lite trygg for vading. Vi fanget 15-20 voksne ørekyter.

Figur 27 Første ørekyte fanget i Frøshaugbekken øst for Løkeneveien.

Frøshaugbekken, øst for riksvei 22 og vest for Kolbjørnrød

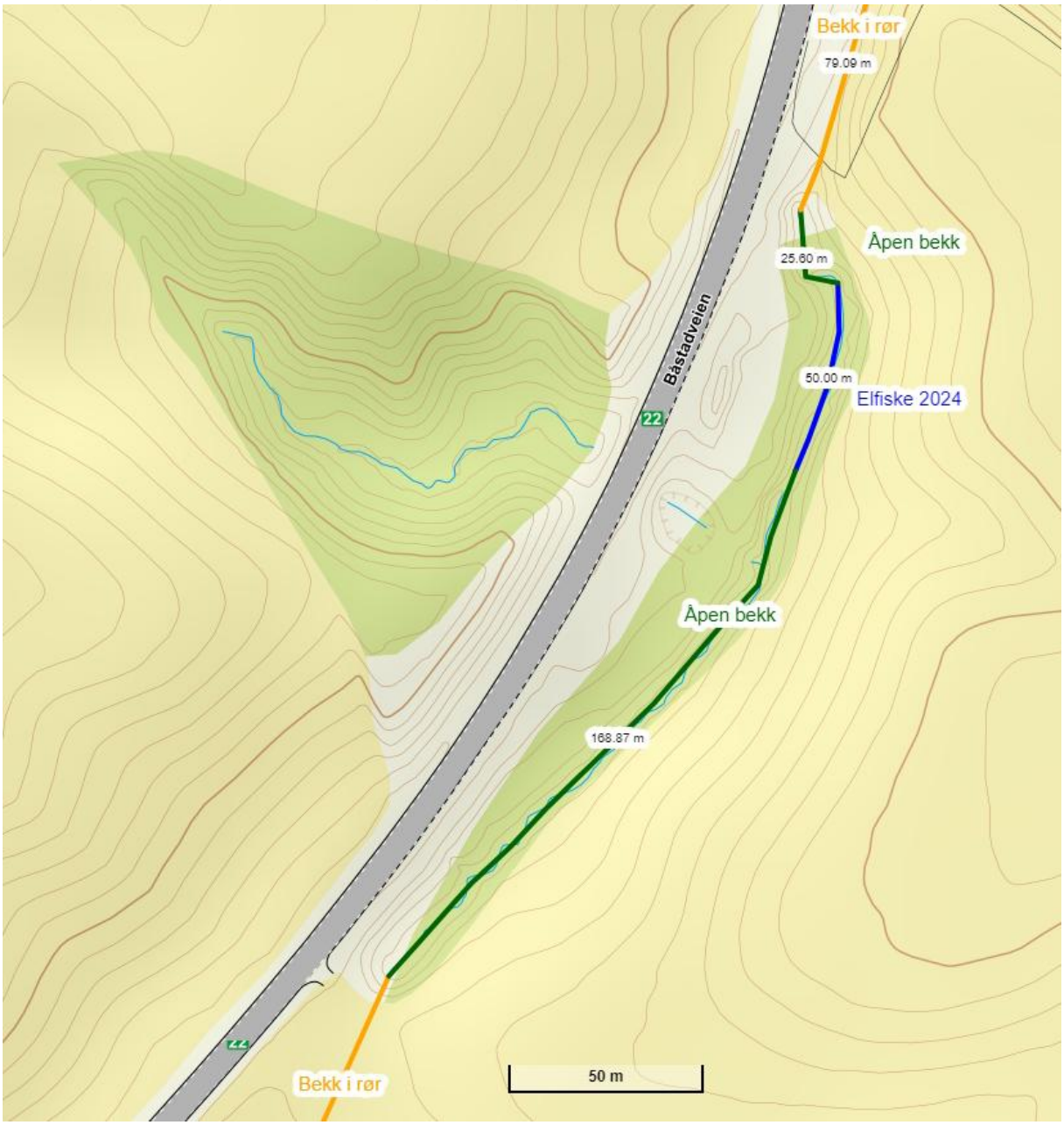

Figur 28 Elfiskestasjoner/befaring, rørleggingsstrekkene skulle vært røde, og ikke oransje

Ole-Håkon Heier og Kristian Moseby befarte bekken i dette området 24-4-2024.

Fra den lille dammen øverst på strekningen i hovedløpet øst for Løkenveien, går bekken igjen i rør cirka 115 meter. Deretter går bekken åpen cirka 250 meter før den igjen er lagt i rør. På dette åpne strekket går bekken for det meste i skog, med en god blanding av roligere partier og lette strykområder. Bunnen består av leire der strømmen ikke er sterk, og av fjell og stein der det strømmer mer. Det er store mengder nedfalne trær i bekken. Bredden var gjennomsnittlig 0,5 meter, men det var tydelig at det i kortere perioder var betydelig mer vann. Vannet var klart, men preget av landbruksområdene oppstrøms.

Vi fisket en strekning på 50 meter på den øvre delen av bekken. Vi verken så eller fanget fisk. Gitt at bekken så ut til å ha gode forhold for ørekyte, som vi fant lengre ned, er det sannsynligvis et vandringshinder på strekningen i rør nedstrøms.

Frøshaugbekken, nedre del av Skvalderbekken sør for avkjøring til Båstadveien 126/128

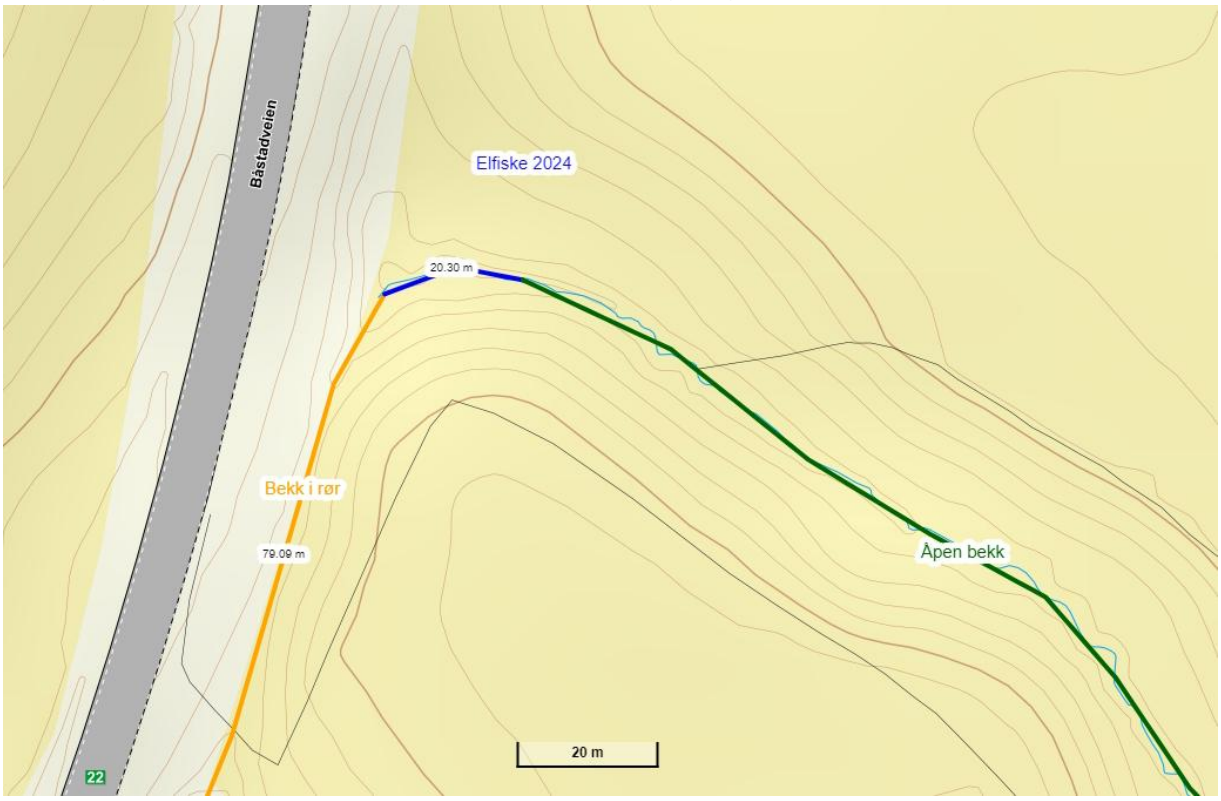

Figur 29 Elfiskestasjoner/befaring, rørleggingsstrekket skulle vært rødt, og ikke oransje

Ole-Håkon Heier og Kristian Moseby befarte bekken i dette området 24-4-2024.

Bekken gikk gjennom et gresdekket område mellom landbruksområder. Det var stedvis høyere kantvegetasjon, men for det meste gress. Bekkeløpet bar preg av at vannføringen tidvis gikk raskt høyt opp. Bekken (i området vi gikk) var grunn, uten markerte kulper (maksimalt dyp på 30 cm). Bredden var gjennomsnittlig 0,30 meter. Vannet var klart.

Vi fisket en strekning på 20 meter nederst i bekken. Strekningen ble avfisket fra bredden da bunnen var svært løs silt/leire. Lengre opp var også bredden så ustabil at det ikke var mulig å elfiske i det hele tatt. Vi verken så eller fanget fisk.

Figur 30 Nedre del av Skvalderbekken

Sidebekk, Voll-Åsgård-Skjønhaug øst, Karoline Sandviks vei 18

Figur 31 Elfiskestasjoner/befaring

Ole-Håkon Heier og Kristian Moseby befarte bekken i dette området 24-4-2024.

Bekken gikk langs en grusvei opp til tre gamle rensedammer fra cirka 390 meter oppstrøms og videre oppover. Bunnen besto av mye leire/silt, i en slik grad at det for det meste så ut til være umulig å gå bekkeløpet. Bekken var grunn, uten markerte kulper (maksimalt dyp på 15 cm). Det var oljefilm på vannet, og bekken så ut til å være for liten og uegnet for fisk.

Vi elfisket en strekning på 10 meter kun 10 meter oppstrøms hovedløpet. Vi verken så eller fanget fisk.

Aktuelle tiltak

- Bekken er svært påvirket av landbruk. Det er åpenbart stor utvasking av jord fra landbruksområdene i nedbørfeltet, så det bør gjøres mest mulig tiltak for å hindre avrenning. I så måte bør kommunen først se på de allerede anlagte sedimentasjonsdammene nedstrøms riksvei 22. Er de tømt? Fungerer de etter hensikten? Kan de forbedres?
- Det er dårlige eller manglende kantsoner langs bekken i mange områder der det er dyrket mark. Her er det stort forbedringspotensiale.
- Det er svært mange bekkelukkinger i nedbørfeltet, spesielt i øvre del av nedbørfeltet. En delvis åpning av disse med anleggelse av fangdammer bør lønne seg både for landbruket og bekken. For biologisk mangfold ville det vært mer positivt jo mer av disse bekkene som ble åpnet.
- Mellom Båstadveien og nedre del av Skvalderbekken utgjør bekkelukkingene et vandringshinder for fisk. Her kan vi spesielt fremheve strekningen som er lagt i rør rett vest for Kolbjørnrud.

Vannforekomst Smalelva Trøgstad 002-17-R: Indre Østfold

Vassdragsbeskrivelse

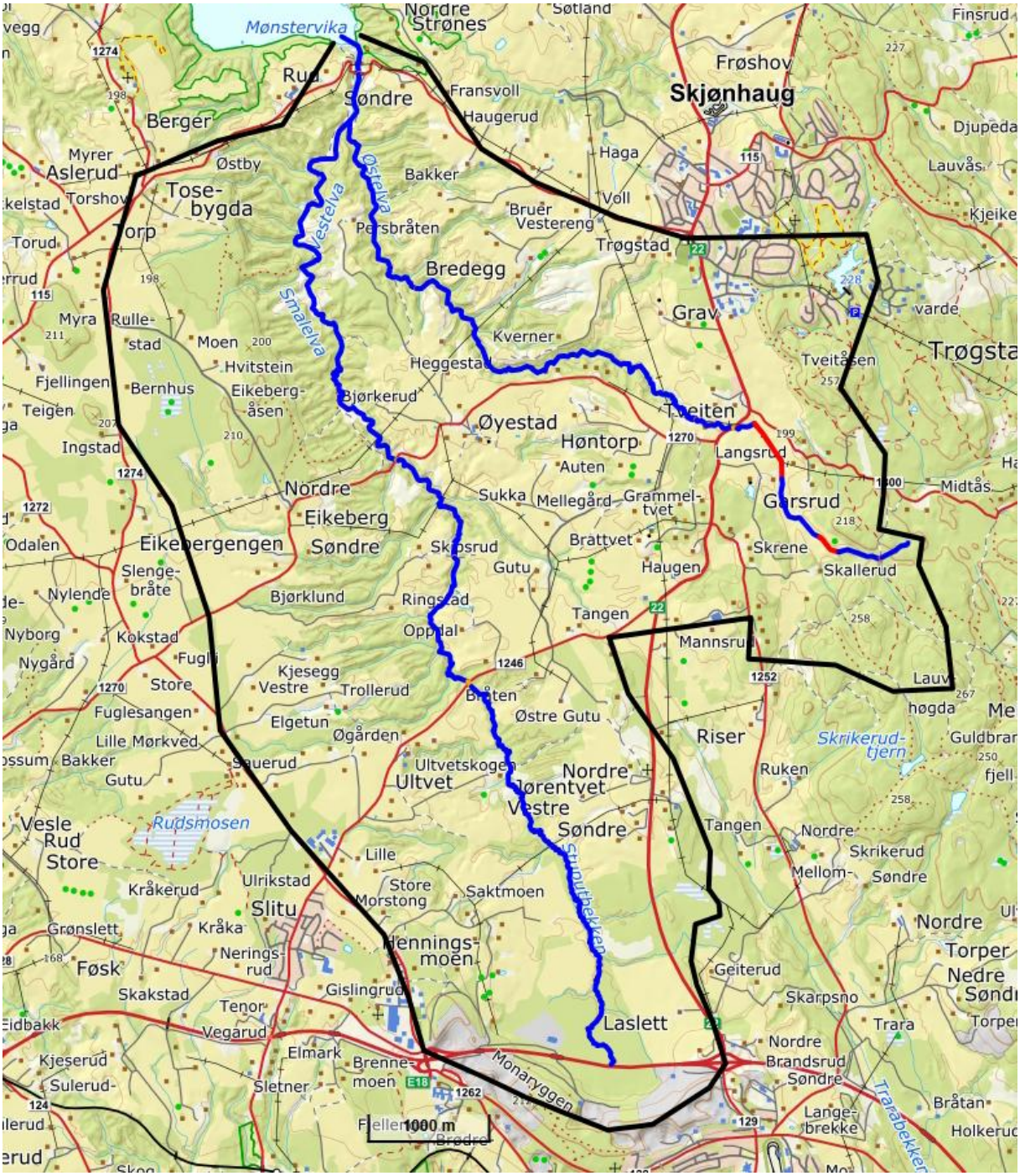

Figur 32 Kun hovedløpene til Smalelva: Østelva og Vestelva er tegnet inn. Ellers er nedbørfeltet grovt avgrenset med en svart linje.

Det er ikke registrert fisk i bekken på artskart.no (2025) utover det som fremkommer av elfiskeundersøkelser i denne rapporten.

Smalelvas nedre del

Den nedre delen av Smalelva har så lite fall at den i praksis bare er ei evje inn fra Øyeren. Fylkesvei 115 (Trøgstadveien), krysser elva med ei bru (ca. 8 meter, ikke hinder) ca. 380 meter oppstrøms

utløpet. Strekningen er cirka 750 meter lang, og elva deler seg i to øverst på strekningen, i Østelva og Vestelva.

Oppsummering: Her kan fisk fra Øyeren vandre fritt opp og ned elva. Med høy vannstand i Øyeren oversvømmes våtmarker langs elveløpet, og det kan forventes at disse områdene brukes av en rekke fiskearter til både reproduksjon og næringssøk.

Østelva

Østelvas nedre deler fylles med vann fra Øyeren ved høy vannføring i Glomma, og våtmarksområder langs bredden settes under vann 1300 meter opp i løpet.

Fra bekkedelet med Vestelva meandrerer bekken oppover i skog omtrent 1820 meter før den krysses av en traktorvei nordvest for Øgarden (ca. 3 meter, ikke befart). Herfra fortsetter bekken meandrerende videre i skog ca. 3530 meter inntil den krysses av en ny traktorvei (ca. 6 meter, ikke befart) nord for Vollene (Øyestadveien 12).

Nordvest for Øyestadveien 154 er det flere stryk og fosser (sannsynligvis naturlig 100% vandringshinder). Vi fanget ikke fisk nedstrøms strykene under elfiske i 2024. Herfra fortsetter uten noen større fall ytterligere cirka 915 meter før det kommer en bratt foss nordøst for Øyestadveien 118 (sannsynligvis naturlig 100% vandringshinder).

Det er en ny bratt foss ytterligere cirka 760 meter oppstrøms mellom Vestre Tveiten (Håkon Håkonssons vei 675) og Østre Høntorp (Øyestadveien 51 og 61). Denne er et naturlig 100% vandringshinder (befart 2025). Vi elfisket oppstrøms denne fossen i 2025, men fant ikke fisk. Fra Øyeren og opp hit går bekken stort sett i skogskledde ravinedaler.

Den siste fossen er kun rundt 270 meter traktorkryssingen nord for Øyestadveien 12. Fra denne traktorkryssingen fortsetter bekken rundt 360 meter før den krysser under Håkon Håkonssons vei (rv. 22) (ca. 30 meter, ikke befart). Fra rv. 22 er bekken kun åpen ca. 160 meter før den lukkes under dyrket mark.

Hovedløpet er lukket 525 meter under dyrket mark, før det igjen er åpent, helt uten kantsone med trær og busker, over dyrket mark i 640 meter. Deretter lukkes igjen løpet under dyrket mark rundt 205 meter.

Herfra er bekken igjen åpen i skog, men svært liten. Etter ca. 360 meter krysses den av en traktorvei (ca. 8 meter, ikke befart), før den ebber ut i rundt 250 meters løp inne i skogen.

Dvs. at Østelva i sin helhet er nærmere 8000 meter lang. I tillegg tilkommer en lang rekke sideløp.

Oppsummering: Fisk fra Øyeren kan ut fra kartet vandre fritt opp og ned elva opp til fossen nordvest for Øyestadveien 154. Det er derfor noe overraskende at vi ikke fant fisk der. Med flere naturlige vandringshinder lengre opp kommer ikke fisken lengre. Vi fant ikke fisk på stasjonen lengre opp, dermed ser det ut til at Østelva ikke har fisk oppstrøms Øyestadveien 154.

Med høy vannstand i Øyeren oversvømmes våtmarker langs den nedre 1300 meterne av elveløpet, og det kan forventes at disse områdene brukes av en rekke fiskearter til både reproduksjon og næringssøk.

Vestelva/Stuputbekken

Vestelvas nedre deler fylles med vann fra Øyeren ved høy vannføring i Glomma, og våtmarksområder langs bredden settes under vann 1300 meter opp i løpet.

Fra bekkedelet med Østelva meandrerer bekken mot sør uhindret mer enn 4250 meter før den krysses av Øyestadveien (fylkesvei 1270, Skalkebrua, cirka 18 meter). Det kommer inn en rekke mindre bekker på strekningen, først og fremst fra vest. Vi fanget ikke fisk oppstrøms Skalkebrua under elfiske i 2024 (men området som ble avfisket var svært begrenset). Det skal ikke ut fra kartet være noen hindringer mellom Øyeren og Skalkebrua.

Cirka 575 meter oppstrøms Skalkebrua kommer det inn en større sidebekk fra øst. Ytterligere cirka 655 meter lengre opp krysses Vestelva av en traktorvei (8 meter, ikke befart). Her skifter den navn til Stuputbekken.

Stuputbekken fortsetter 1400 meter opp til den går under Slituveien (fylkesvei 1246) (ca. 50 meter, plass-støpt kulvert, befart og elfisket 2024, ikke fisk nedstrøms kulvert). Det var vanskelig å bedømme om fisk kommer seg gjennom kulverten under Slituveien (usikkert hinder). Det skal fortsatt ut fra kart ikke være noen hindringer for at fisk skal kunne vandre hit fra Øyeren (unntatt traktorkryssingen og Slituveien). Opp hit går bekken stort sett i skogkledde ravinedaler.

Stuputbekken fortsetter mer enn 4200 meter opp til E18, for det meste i barskog, men med mye dyrket mark i nedbørfeltet. Vi elfisket ca 2/3 oppe på dette strekket i 2025, og påviste ørekyte.

Bekken er mer enn 11000 meter lang i sin helhet. Det er en rekke sidebekker hele veien fra Øyeren, spesielt fra vest.

Oppsummering: Fisk fra Øyeren kan ut fra kartet vandre fritt langt opp i elva. I hele bekken ser det ut fra kartet ut til å kun være to mulige hindre; traktorkryssingen der bekken skifter navn til Stuputbekken og kulverten under Slituveien.

Med høy vannstand i Øyeren oversvømmes våtmarker langs den nedre 1300 meterne av elveløpet, og det kan forventes at disse områdene brukes av en rekke fiskearter til både reproduksjon og næringssøk.

Det er ørekyte i bekkens øvre deler. Dette er fisk som lever hele livet på denne strekningen.

Elfiskestasjoner

Vi tar i det følgende for oss elfiskestasjonene fra nederst til øverst i hver enkelt bekk. Sidebekker tas etter hovedløpet.

Østelva, nordvest for Øyestadveien 154

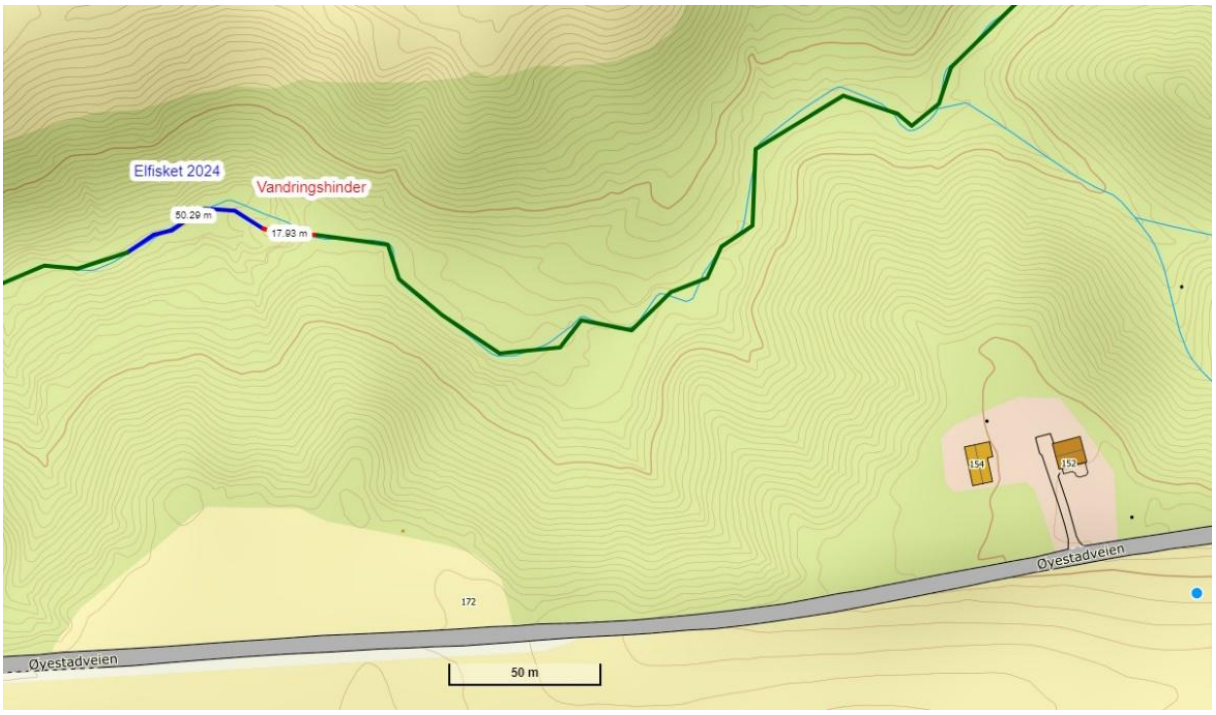

Figur 33 Elfiskestasjoner/befaring

Ole-Håkon Heier og Kristian Moseby befarte bekken i dette området 24-4-2024.

Bekken gikk i skog, og var 2 meter bred og opptil 70 cm dyp der det ble vadet. Det er et ganske nytt hogstfelt på sørsiden av bekken. På den nederste del av strekningen som ble elfisket var det grus, stein, leire, stokker i løpet, små stryk og kulper. På den øvre delen ble det stadig mer fall, og dermed også økende andel stein, men også kulper.

Det var lav vannstand, og lett blakket vann. pH ble målt til 7,8.

Vi elfisket en strekning på 50 meter en gang nedstrøms fossene, som nok er et naturlig vandringshinder for eventuelle fisk. Imidlertid verken fanget eller observerte vi fisk.

Figur 34 Elfiske opp mot vandringshinderet.

Østelva, nordvest for Øyestadveien 61

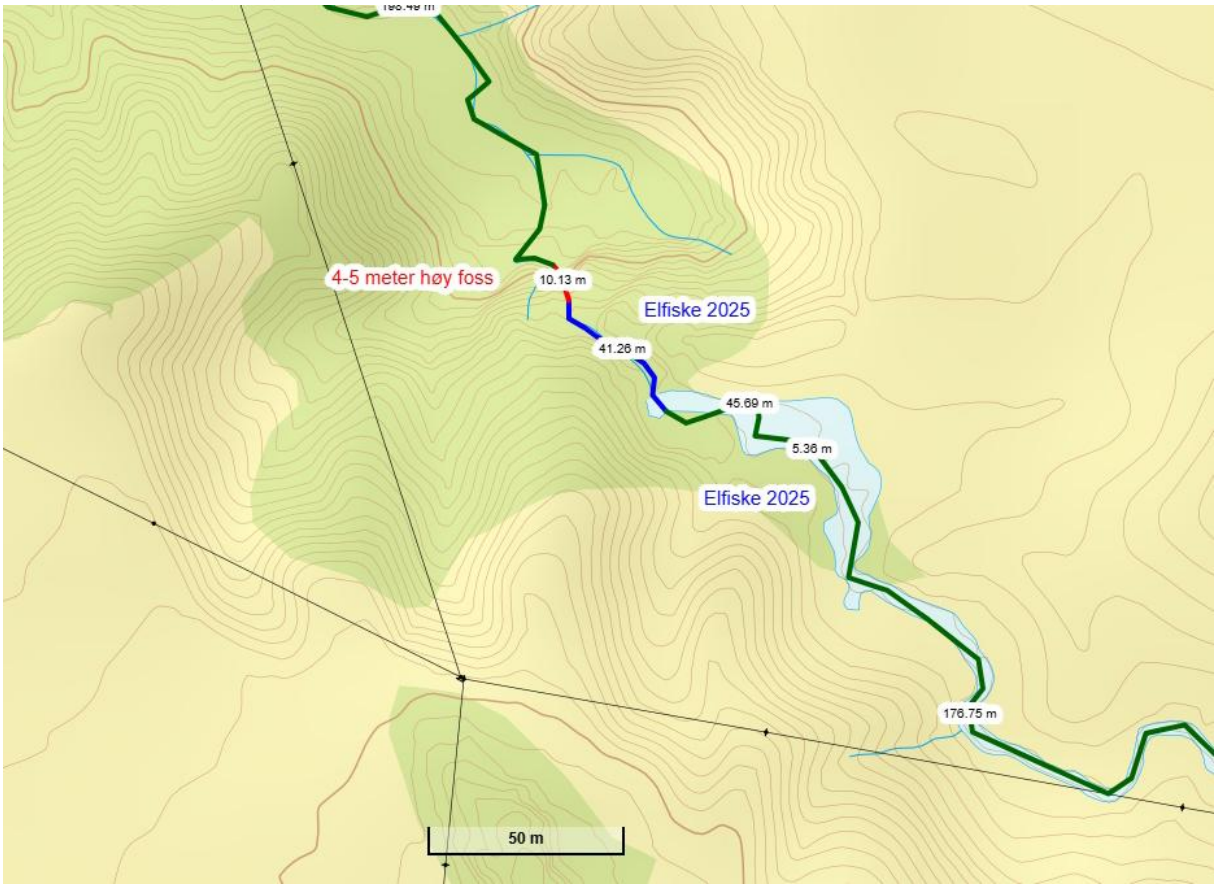

Figur 35 Elfiskestasjoner/befaring

Ole-Håkon Heier og Kristian Moseby befarte og elfisket bekken i dette området 2-5-2025.

Vi gikk ned til fossen, og den var 4-5 meter høy og et naturlig 100% vandringshinder. Oppstrøms fossen var det noen titalls meter med stryk, med bunn med fjell og store steiner. Derfra gikk bekken over til å bli en sakteflytende kanal med løs bunn med enkelte store steiner.

Det var lav vannstand, og lett humusfarget vann med ganske bra siktedyp. pH ble målt til 7,6.

Vi elfisket en strekning på 30-40 meter fra fossen og oppstrøms, og i tillegg et 5 meters strekk oppe på området med rolig strøm. Vi verken fanget eller observerte fisk.

Figur 36 Kristian på toppen av fossen.

Vestelva, kryssing Øyestadveien

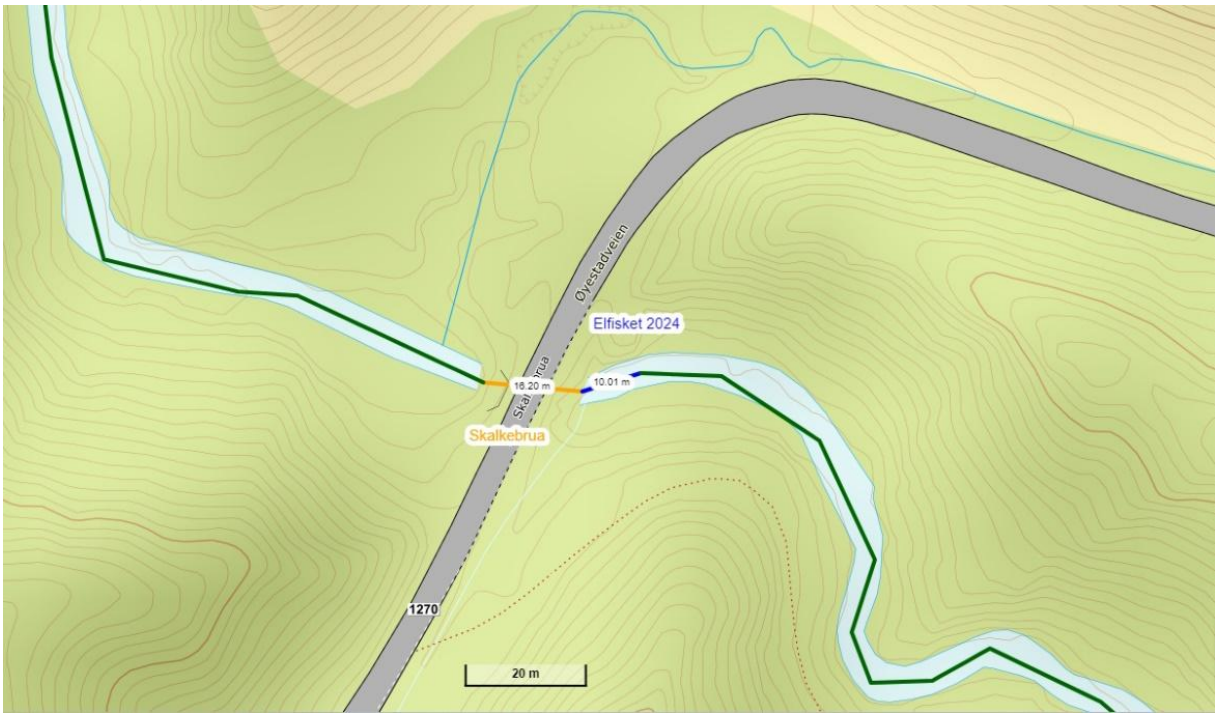

Figur 37 Elfiskestasjoner/befaring

Ole-Håkon Heier og Kristian Moseby befarte bekken i dette området 24-4-2024.

Bekken gikk i skog, men ble på stedet krysset av Øyestadveien (Skalkebrua). Skalkebrua er for øvrig ikke lengre noen bru, men et nylig lagt stort plastrør med to mindre rør på hver side for å ta unna flomvannføring. Det er en kraftig steinfylling rundt rørene.

På befaringstidspunktet var bekken 2 meter bred og opptil 50 cm dyp der det ble vadet. Men det var tydelig at vannføringen i bekken/elva kunne gå opp ganske voldsomt, ut fra både bekkeløpets utseende og diameteren på rørene under veien. De siste 3-4 meterne ned mot rørene var det grus og stein på bunnen, men ganske snart ble det synkeleire om man vadet oppstrøms. Bekken er ganske stilleflytende i området.

Det var lav vannstand, men fortsatt brunfarget vann med ganske dårlig sikt.

Vi fikk pga. de elendige vadeforholdene kun elfisket en strekning på 10 meter oppstrøms rørene. Disse er for øvrig ikke er et vandringshinder for eventuelle fisk. Imidlertid verken fanget eller observerte vi fisk. Ut fra kartet ser det imidlertid ikke ut til å være noen vandringshinder mellom Øyeren og dette området. Det burde dermed latt seg gjøre å påvise fisk her. Imidlertid begrenset jo bunnforholdene mulighetene for elfiske dramatisk, så det kan godt være at det finnes fisk i bekken i området. Det kan imidlertid også være at fisken ikke trives i denne elva/bekken, blant annet pga. de dramatiske vannføringsendringene som forekommer.

Figur 38 Både rørdimensjon og fyllmasser vitner om at bekken kan gå riktig stor til tider.

Stuputbekken, kryssing Slituveien

Figur 39 Elfiskestasjoner/befaring

Ole-Håkon Heier og Kristian Moseby befarte og elfisket bekken i dette området 24-4-2024.

Bekken gikk i skog, men ble på stedet krysset av Slituveien (cirka 50 meter i en plass-støpt kulvert under en høy fylling).

På befaringstidspunktet var bekken 2 meter bred og opptil 1+ meter dyp der det ble vadet. Bekken kan nok fort bli 1-1,5 meter dypere ved høy vannføring. Det er noe fall opp mot kulverten under Slituveien, og der var det både stein og grus og lette stryk. Den nedre delen av strekningen har bunn av leire/silt.

Det var mye søppel i området; veisøppel og bildeler nedenfor veien, men også traktordekk, bildekk og annet mer landbruksrelatert skrot noe lengre ned langs og i bekken.

Det var lav vannstand, men lett brunfarget vann med brukbar sikt (60-70cm). pH ble målt til 6,8.

Vi elfisket en strekning på 40 meter opp til kulverten under veien. Vi verken fanget eller observerte fisk.

Figur 40 Utrygg vadebunn, men mye skrot i bekkeløpet = elfiske fra traktordekk.

Stuputbekken, Hallerud

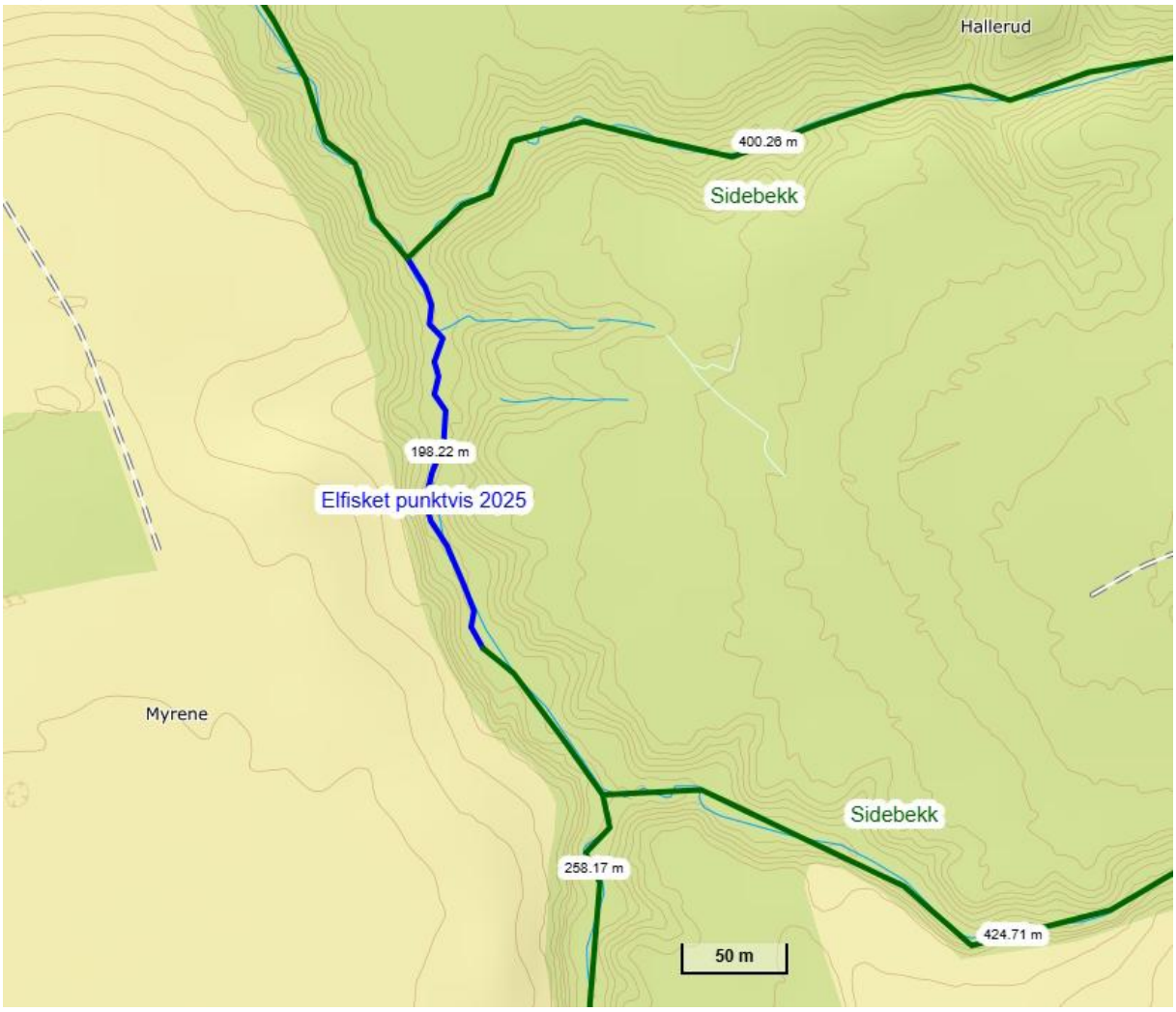

Figur 41 Elfiskestasjoner/befaring

Ole-Håkon Heier og Kristian Moseby befarte og elfisket bekken i dette området 2-5-25.

Det var lav vannstand, og vannet var klart med noe humusfarge.

Bekken går i barskog hele strekningen, og var en typisk skogsbekk med relativt lite fall. Bunnen besto for en stor del av leire. Løpet var preget av at bekken kan gå ganske stor i flomsituasjoner. Det var stedvis mye nedfalne trær, og få kulper.

pH ble målt til 7,8.

Det ble gjennomført sporadisk elfiske på en strekning på rundt 200 meter. Vi fanget 2 ørekyte, og observerte 1-2 til.

Figur 42 Typisk strekk i bekken ved Hallerud.

Aktuelle tiltak

Østelva

Det må her bemerkes at det fra naturens side er store forekomster av leire og silt og dermed stor naturlig erosjon i nedbørfeltet.

- Stasjonen i Østelva nordvest for Øyestadveien 154 er en strekning der man kunne forvente å finne arter som stingsild, ørekyte, bekkeniøye eller ørret. Ut fra kart kan vi ikke se at det skal være noen vandringshindre i fht. Øyeren nedstrøms. Det ville derfor vært ønskelig å vite av lokale hva de vet om utbredelsen av fisk i vassdraget i tidligere tider.
- Det er åpenbart stor utvasking av jord fra landbruksområdene i nedbørfeltet, så det bør gjøres mest mulig tiltak for å hindre avrenning og kanskje fordrøye flommer ved å holde tilbake vann i overgangen dyrket mark til skog.
- Det er mange bekkelukkinger i sidebekkene/nedbørfeltet, men disse er ikke beskrevet mer i detalj her.

Vestelva/Stuputbekken

Det må her bemerkes at det fra naturens side er store forekomster av leire og silt og dermed stor naturlig erosjon i nedbørfeltet.

- Stasjonen i Vestelva ved kryssing Slituveien er en strekning der man kunne forvente å finne arter som stingsild, ørekyte, bekkeniøye eller ørret. Ut fra kart kan vi ikke se at det skal være noen vandringshindre i fht. Øyeren nedstrøms. Det ville derfor vært ønskelig å vite av lokale hva de vet om utbredelsen av fisk i vassdraget i tidligere tider.
- Det er mye søppel i og ved bekken nedstrøms Slituveien; veisøppel og bildeler nedenfor veien, men også traktordekk, bildekk og annet mer landbruksrelatert skrot noe lengre ned langs og i bekken.
- Det er viktig at vei-eier holder innløpet til kulverten under veien åpen. Her må det foreligge en fast kontrollrutine.
- Det er åpenbart stor utvasking av jord fra landbruksområdene i nedbørfeltet, så det bør gjøres mest mulig tiltak for å hindre avrenning og kanskje fordrøye flommer ved å holde tilbake vann i overgangen dyrket mark til skog.
- Det er mange bekkelukkinger i sidebekkene/nedbørfeltet, men disse er ikke beskrevet mer i detalj her.

Vannforekomst Teigsåa 002-3839-R: Indre Østfold, Fet (Akershus er ikke med i denne rapporten)

Vassdragsbeskrivelse

Teigsåa

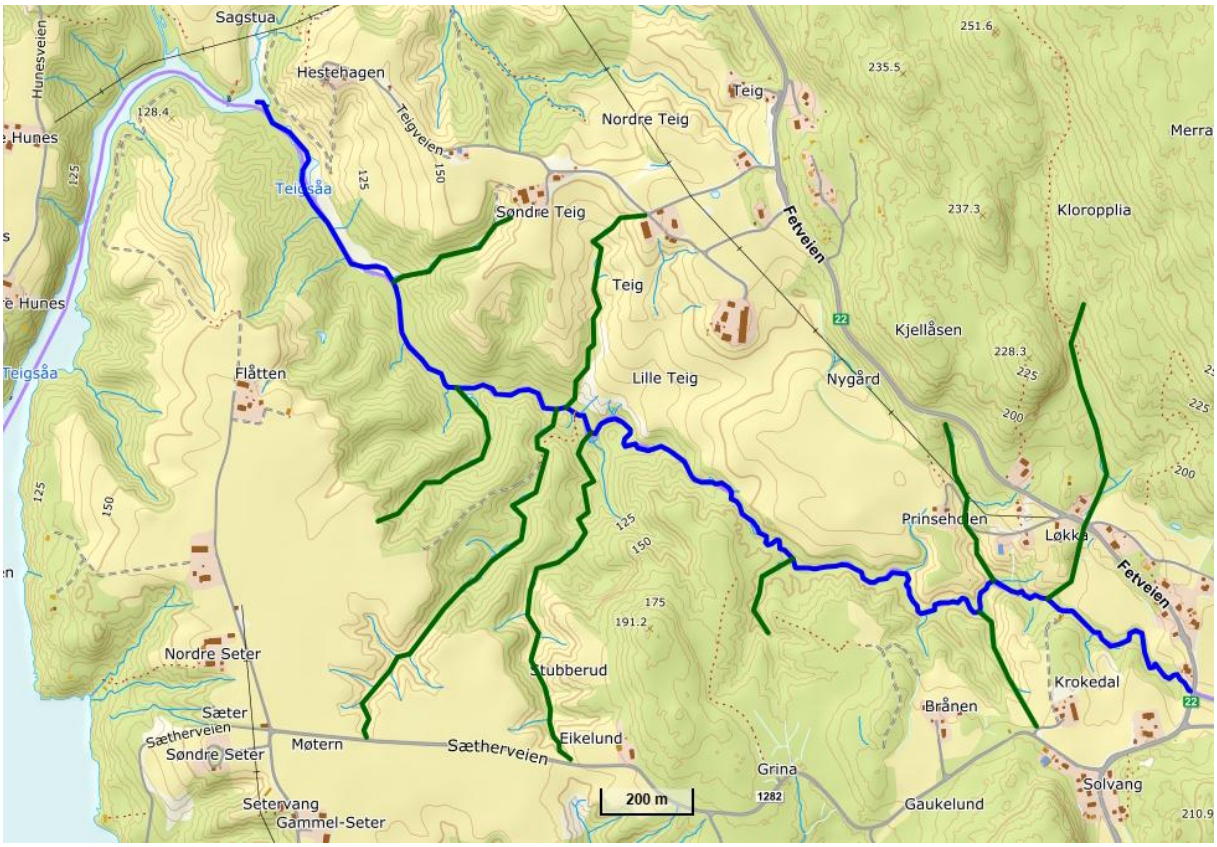

Figur 43 Teigsåa fra Øyeren opp til riksvei 22

Det er ikke registrert fisk i bekken på artskart.no utover det som fremkommer av elfiskeundersøkelser i denne rapporten.

Teigsåa starter innerst i en lang nordgående evje av Øyeren i grensa mellom Akershus og Østfold. Det renner inn flere bekker i denne evja fra Akershus. Vi starter Teigsåa i Østfold fra der Kvernhusbekken kommer fra nord og renner ned i evja Teigsåa.

Fra Kvernhusbekkens innløp, er det fortsatt rundt 550 meter der Øyeren ved flom setter våtmarksområder langs bredden under vann. De neste 565 meterne har heller ikke mye fall, og bekken renner under en traktorkryssing øverst (ca. 3 meter, bru, ikke hinder), sørvest for Teig (Teigveien 64 og 66).

Herfra er det ikke mer enn ca. 130 meter før det første av en lang rekke fossefall og stryk opp mot Båstadveien (riksvei 22). Det er 1930 meter opp til bekken krysses av Båstadveien (riksvei 22).

Det er fem områder med temmelig store fall på de øvre cirka 440 meterne mot Båstadveien. Vi elfisket nedstrøms det femte området i 2024, og fant ørekyte. Det nedre er naturlig vandringshinder, og sannsynligvis også flere av de oppstrøms pluss kryssingen under Båstadveien (ikke befart). Oppstrøms Båstadveien skifter bekken navn til Krokedalsbekken.

Teigsåa er ca. 3050 meter lang

Krokedalsbekken

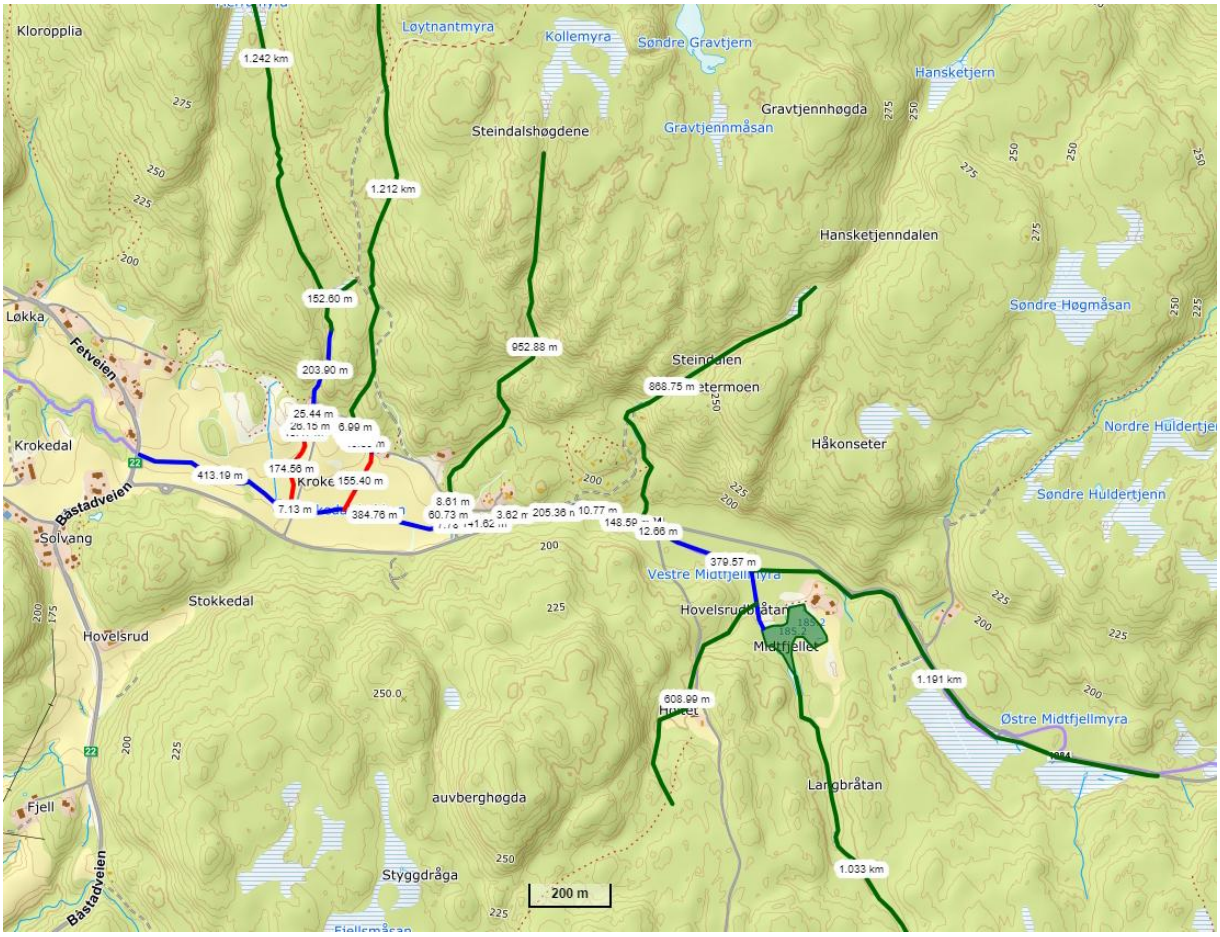

Figur 44 Krokedalsbekken - fra Båstadveien og videre oppover

Det er ikke registrert fisk i bekken på artskart.no utover det som fremkommer av elfiskeundersøkelser i denne rapporten.

Fra Båstadveien går bekken åpen i landbruksområder cirka 410 meter inntil den krysses av Myrerveien (cirka 7 meter, metallrør, ikke hinder, grus i bunnen). Det kommer inn to større sideløp fra nord i dette området. Det ene bare 10 meter nedstrøms Myrerveien (omtrent 1700 meter langt), det andre cirka 115 meter oppstrøms veien (drøyt 1400 meter langt).

Hovedløpet kommer rett østfra, og er åpent cirka 385 meter før det krysses av veien inn Grorudfjellet 827 m.fl. (metallrør, delvis hinder). Rette nedstrøms denne kryssingen kommer det inn et sideløp fra nord på drøyt 1000 meter.

Herfra er bekken åpen ytterligere cirka 140 meter (elfisket 2024, ørekyte) før den krysses av en traktorvei (jernbru, ikke hinder). Videre går bekken cirka 205 meter før den krysses av veien Grorudfjellet (kulvert, 10 meter, ikke hinder). Strekningen ble elfisket i 2024 og ørekyte påvist. Rundt 150 meter lengre bort krysses den av en vei mot sør (kulvert, cirka 12 meter, ikke hinder). Mellom disse kryssingene kommer det inn et sideløp fra nord på nærmere 1000 meter.

Fra sideveien fra sør, går bekken knappe 400 meter videre fra et tjern på Midtfjellet. På dette strekket kommer også et løp fra øst på rundt 1200 meter. Den viktigste innløpsbekken til tjernet kommer fra sørøst og er drøyt 1000 meter langt.

Krokedalsbekken er dermed på det lengste mer enn 2700 meter langt. Teigsåa (3050 meter) + Krokedalsbekken er dermed minst 5750 meter på det lengste. I tillegg kommer altså sideløpene.

Oppsummering Teigsåa og Krokedalsbekken: Med høy vannstand i Øyeren oversvømmes våtmarker langs den nedre minimum 550 meterne av bekkeløpet, og det kan forventes at disse områdene brukes av en rekke fiskearter til både reproduksjon og næringssøk.

Fisk fra Øyeren kan ut fra kartet vandre ca. 1250 meter opp i elva. Deretter kommer en rekke fosser og stryk på de resterende 1800 meterne opp til Båstadveien, der flere av disse er 100% vandringshindre.

Vi påviste ørekyte helt opp til der Krokedalsbekken krysses av veien Grorudfjellet, og på flere stasjoner nedstrøms. I tillegg fant vi ørekyte rundt 440 meter nedstrøms Båstadveien. Dette er fisk som lever hele livet på denne strekningen.

Tjernet på Midtfjellet kan ha fisk. Dette kan avklares med å snakke med lokale, eller å gjennomføre prøvefiske i selve vannet.

Elfiskestasjoner

Vi tar i det følgende for oss elfiskestasjonene fra nederst til øverst i hver enkelt bekk. Sidebekker tas etter hovedløpet.

Teigsåa, sør for Fetveien 2723

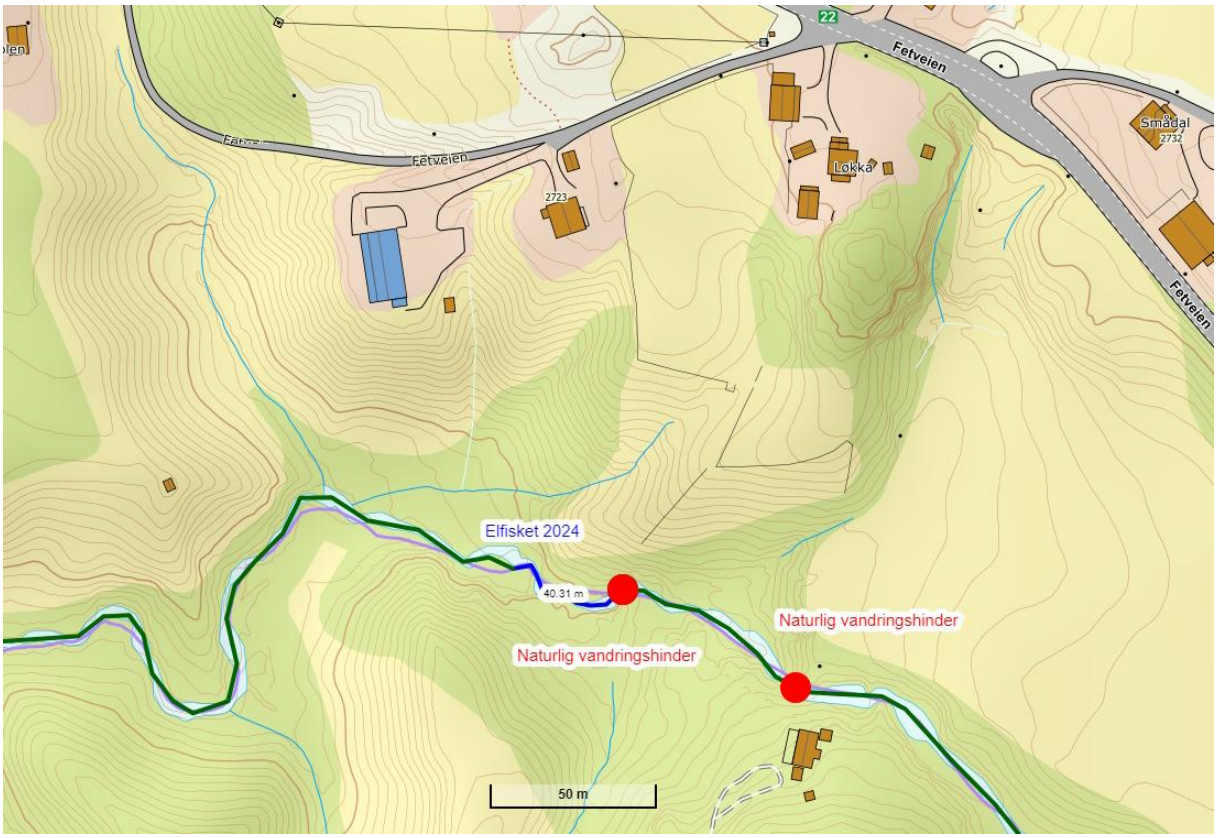

Figur 45 Elfiskestasjoner/befaring

Ole-Håkon Heier og Kristian Moseby befarte bekken i dette området 24-4-2024.

Bekken gikk i skog med noen tilliggende beiteområder. Det var godt habitat for fisk i bekken med mye stein og nedfalne trær. Det var god kantvegetasjon (mye løvskog), og mindre stryk avvekslende med mindre kulper. Det var imidlertid ganske lite grus på strekningen, og en del silt/leire der strømmen var roligere. Øverst var det en naturlig foss med 1,5 meters fall som er et 100% vandringshinder

På befaringstidspunktet var bekken cirka 3 meter bred og opptil 40 cm dyp. Vannstanden så ut til å kunne øke til nærmere en meter på det dypeste ved flom. Det var lav vannstand med humusfarget vann, men relativt godt siktedyp (ingen problem på gjeldende maksimaldyp).

Vi elfisket en strekning på 50 meter opp mot fossen. Vi fanget cirka 20 ørekyter.

Figur 46 Stedvis mye nedfalne trær i bekkeløpet

Krokedalsbekken, sørvest for Grorudfjellet 827

Figur 47 Elfiskestasjoner/befaring

Ole-Håkon Heier og Kristian Moseby befarte bekken i dette området 24-4-2024.

Bekken gikk i kanten av et jorde med skog på sørsiden. Det var bra kantvegetasjon på begge sider av bekken, og relativt godt habitat for fisk. Bunnen besto for en stor del av grus, med noen nedfalne trær i løpet. Det var lette stryk og jevn strøm.

Røret under veien er i dårlig stand (rustet metallrør), og på lav vannføring vil det være utfordrende for fisk å vandre opp, i tillegg til at de istykkerrustede delene kan skade fisken. Nedstrøms røret er en grunn og helt åpen kulp. Løvskogen som utgjorde kantvegetasjonen, var nylig hugget.

På befaringstidspunktet var bekken cirka 1,5 meter bred og opptil 40 cm dyp. Det var lav vannstand og humusfarget vann med bra siktedyp.

Vi elfisket en strekning på cirka 30 meter oppstrøms røret under veien. Vi fanget 21 ørekyte.

Figur 48 Istykkerrustet rør.

Krokedalsbekken, sør for Grorudfjellet 815

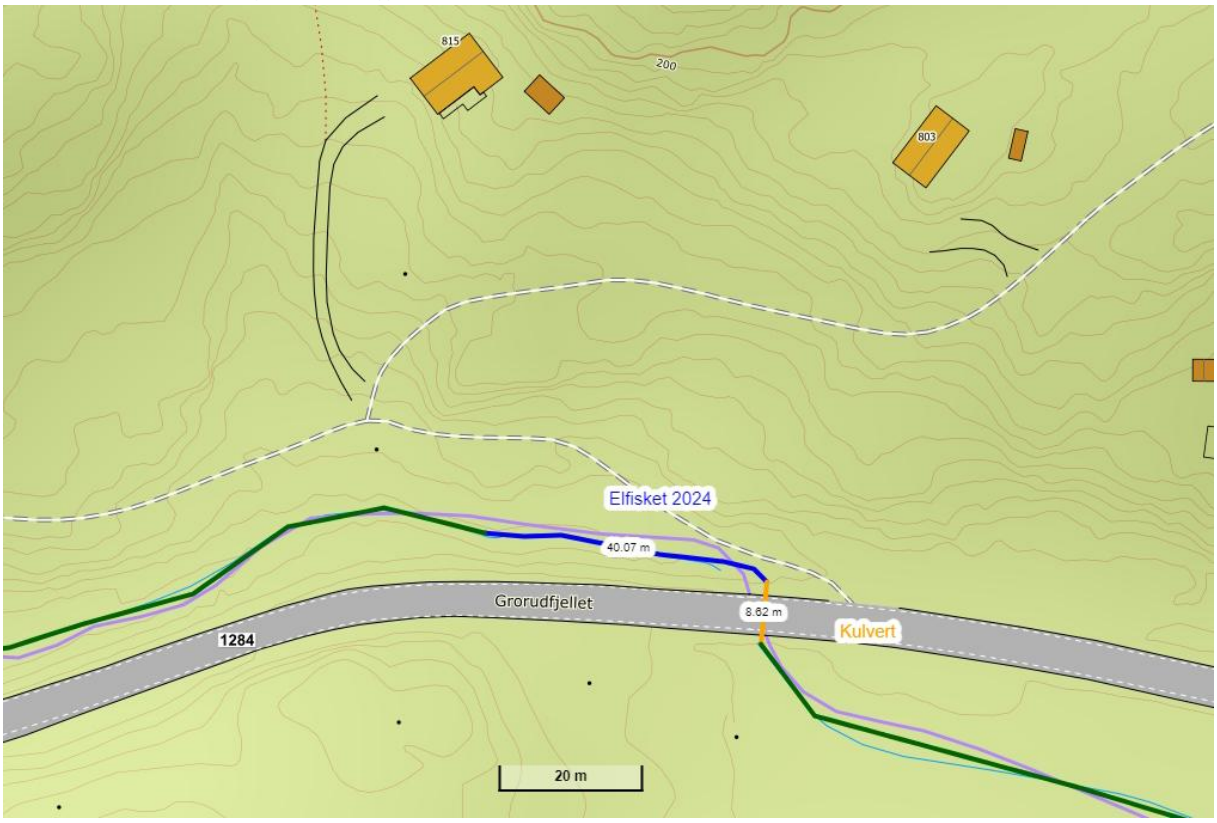

Figur 49 Elfiskestasjoner/befaring

Ole-Håkon Heier og Kristian Moseby befarte bekken i dette området 24-4-2024.

Bekken gikk langs veien Grorudfjellet med en tynn og tett stripe med løvskog på sidene, inntil den krysset under Grorudfjellet i en betongkulvert. Denne var ikke noe vandringshinder. Bunnsubstratet besto av stein og grus, og det var en del nedfalne kvister og mindre trær i løpet. Det var en del småstryk.

På befaringstidspunktet var bekken cirka 0,75 meter bred og opptil 50 cm dyp der det ble vadet. Det var lav vannstand, men ganske humusfarget vann. pH ble målt til 6,3.

Vi elfisket en strekning på cirka 40 meter opp til kulverten under Grorudfjellet. Vi fanget 5 ørekyte.

Figur 50 Mellom veien og tett, men smal, kantvegetasjon.

Aktuelle tiltak

Bekken

- Tjernet på Midtfjellet bør prøvefiskes for å se hvilke arter som forekommer der.
- Det ville også vært ønskelig å vite av lokale hva de vet om utbredelsen av fisk i vassdraget i tidligere tider.
- Røret under veien sørvest for Grorudfjellet 827 bør skiftes ut og legges slik at det ikke er vandringshinder for fisk.
- Det er dårlige eller manglende kantsoner langs bekken i mange områder der det er dyrket mark. Her er det stort forbedringspotensiale.

Referanser

- Bohlin, T. et al. 1989. Electrofishing - Theory and practice with special emphasis on salmonids. Hydrobiologia 173: 9-43, 1989.
- Kart er laget på www.norgeskart.no
- Artskart.no

Personlige opplysninger

- Kristian Moseby
- Petter Bakurowitz
- Raymond Bråten